

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาระยอง เขต 2

A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN THE KNOWLEDGE MANAGEMENT AND
INTERNAL QUALITY ASSURANCE EFFECTIVENESS IN SCHOOLS UNDER RAYONG
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2 IN THE COVID-19 ERA

วิทยานิพนธ์

ของ

คุณากร รื่นรมย์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สิงหาคม 2566

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาระยอง เขต 2

A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN THE KNOWLEDGE MANAGEMENT AND
INTERNAL QUALITY ASSURANCE EFFECTIVENESS IN SCHOOLS UNDER RAYONG
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2 IN THE COVID-19 ERA

วิทยานิพนธ์

ของ

คุณากร จันทร์มัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สิงหาคม 2566

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ยุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

A Study on the Relationship between the Knowledge Management and Internal Quality
Assurance Effectiveness in Schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 2
in the Covid-19 Era

คุณากร รื่นรมย์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(Signature)

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล)

(Signature)

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล)

(Signature)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.เริงวิษณุ นิลโคตร)

(Signature)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.วิยวุฒิ บุญลอย)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(Signature)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

วันที่ 28 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2566

คุณากร รื่นรมย์. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล ปร.ด. (พัฒนศึกษา) ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.เริงวิชญ์ นิลโคตร ปร.ด. (พัฒนศึกษา) กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุคโควิด 19 2) ศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 291 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุค โควิด 19 เท่ากับ 0.92 และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 เท่ากับ 0.73 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และ 3) การจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 โดยรวม ($r_{xy} = 0.48$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การจัดการความรู้, ประสิทธิผลการประกันคุณภาพ, ยุค โควิด 19

Kunakorn Ruenrom. (2023). **A Study on the Relationship between the Knowledge Management and Internal Quality Assurance Effectiveness in Schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 2 in the Covid-19 Era.** Thesis M. Ed. (Educational Administration). Chanthaburi Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Dr.Theerangkoon Warabamrungskul Ph.D. (Development Education)	Chairman
Dr. Reongwit Nilkote Ph.D. (Development Education)	Member

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the knowledge management in schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 2 in the Covid-19 era, 2) study the effectiveness of internal quality assurance in the Covid-19 era in these schools, and 3) study the relationship between the knowledge management and the internal quality assurance effectiveness in the Covid-19 era. The sample used in the research was a group of 291 teachers in schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 2 in the academic year 2021. The research tools were two five-rating scale questionnaires: a “knowledge management in the Covid-19 era in schools” questionnaire with a reliability of 0.92, and an “effectiveness of internal quality assurance in the Covid-19 era in schools” questionnaire with a reliability of 0.73. The statistics used to analyze the data were: mean, standard deviation, and the Pearson correlation coefficient.

The results of the research were as follows: 1) the knowledge management in the schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 2 in the Covid-19 era, overall was at the high level ($\bar{X} = 4.28$), and was at the high level in every aspect; 2) the effectiveness of internal quality assurance in these schools in the Covid-19 era, overall was at the high level ($\bar{X} = 4.31$), and was at the high level in every aspect; and 3) the relationship between the knowledge management and the effectiveness of internal quality assurance in these schools in the Covid-19 era, overall, showed a moderate level of positive correlation ($r_{xy} = 0.48$) at the statistically significant level of 0.01.

Keywords : Knowledge management, quality assurance effectiveness, the Covid-19 era

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.เริงวิษณุ นิลโคตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทาง ในการศึกษาค้นคว้า ติดตามตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดเวลา รวมถึงคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีทุกท่าน ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรรณนาคกุล ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแนะนำแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร อาจารย์ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษ อาจารย์ธฤตวรณ บัวศรีคำ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี นายสังคม จิตนาวสาร ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลตราด และนางมาลิน จิตนาวสาร ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษตราด ตลอดจนขอขอบพระคุณครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดามารดาของผู้วิจัย ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด อีกทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
คุณากร รื่นรมย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ความเป็นมา..... 1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 3
	ประโยชน์ของการวิจัย..... 4
	ขอบเขตในการวิจัย..... 4
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 8
	สมมุติฐานในการวิจัย..... 9
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 10
	แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการความรู้..... 10
	ความหมายของการจัดการความรู้..... 10
	ความสำคัญของการจัดการความรู้..... 13
	กระบวนการจัดการความรู้..... 14
	แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา..... 23
	หลักการบริหารการศึกษา..... 23
	แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา..... 25
	ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน..... 26
	ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา..... 27
	หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา..... 30
	ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา..... 38
	สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019..... 39
	บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2..... 52
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 55
	งานวิจัยต่างประเทศ..... 55
	งานวิจัยในประเทศ..... 56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีการดำเนินวิจัย..... 62
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... 62
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 63
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 65
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 66
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 67
4	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 68
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 68
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 69
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 69
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 89
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 89
	วิธีการดำเนินวิจัย..... 89
	สรุปผลการวิจัย..... 91
	อภิปรายผล..... 93
	ข้อเสนอแนะ..... 95
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	107
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	109
ภาคผนวก ค แบบวัดเพื่อการวิจัย.....	116
ภาคผนวก ง คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	127
ภาคผนวก จ คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	141

สารบัญ (ต่อ)

ประวัติย่อผู้วิจัย.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของ สถานศึกษา.....	63
2 การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	70
3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 การบ่งชี้ความรู้ จำแนกตามรายชื่อ...	71
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 การสร้างและแสวงหาความรู้ จำแนกตามรายชื่อ.....	73
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ จำแนกตามรายชื่อ.....	74
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ จำแนกตามรายชื่อ.....	76
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงาน พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการเข้าถึงความรู้ จำแนกตามรายชื่อ.....	78
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการแบ่งปันและแลกเปลี่ยน ความรู้ จำแนกตามรายชื่อ.....	79
9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 การเรียนรู้ จำแนกตามรายชื่อ.....	81
10 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2.....	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 คุณภาพของผู้เรียน จำแนกตามรายชื่อ..... 84
12	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จำแนกตามรายชื่อ..... 85
13	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามรายชื่อ..... 86
14	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ระยอง เขต 2..... 87
15	การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด..... 128
16	การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2..... 138
17	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการจัดการความรู้ของ สถานศึกษา..... 142
18	ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2... 145

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	25

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542”, 2542 : 3) บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554 : 1) เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงมีการบัญญัติมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาบัญญัติไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบและหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในของการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมการณ์ศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกไว้ในฉบับเดียวกัน “การประกันคุณภาพภายใน” ว่าการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ที่การดำเนินงานมีเป้าหมาย ในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนในทุกด้าน มีการพัฒนาด้านปัจจัยให้สามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพียงพอ โดยมีระบบกลไกในการปฏิบัติงานตามแผน และการกำกับติดตามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาควรคำนึงถึงการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาที่เกิดกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ที่ยึดถือการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานที่ปกติ การสร้างความรู้สึกรักความเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน เสริมสร้างความเป็นอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจัดระบบ และโครงสร้างที่เหมาะสมวางแผนและดำเนินงานตามแผน กำกับติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นำผลการประเมิน

จากทุกภาคส่วนไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอใฝ่เรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแบ่งปันองค์ความรู้ นวัตกรรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างต่อเนื่อง (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2554 : 31 - 32)

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างกระบวนการความรู้และปฏิสัมพันธ์ของคนในองค์กรอย่างสร้างสรรค์ ด้วยการแบ่งปันและเรียนรู้จากความรู้และประสบการณ์ความสำเร็จระหว่างกันของคนในองค์กร และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม และอาจกล่าวได้ว่าการจัดการความรู้เป็นกระบวนการทำงานในทุกเรื่องและในเนื้องานการศึกษาที่ทำอยู่ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มสมรรถนะของบุคคลและองค์กร อันได้แก่ ความรู้และปัญญาที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพงานการศึกษาได้ จึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำหลักการ แนวทางและเครื่องมือการจัดการความรู้มาใช้เพื่อพัฒนาการทำงานตามพันธกิจและบริหารงานการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรที่จัดและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการความรู้ เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติ ใช้เป็นกระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคลและองค์กร พร้อมนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม ภายใต้หลักการและแนวทางที่ว่า มุ่งให้เกิดการนำพลังปัญญาขององค์กรมาเพิ่มพลังในการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ความสำเร็จและความรู้ปฏิบัติ พร้อมรวบรวมและสร้างความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนางานให้สำเร็จ เพื่อให้คนเข้าถึงความรู้ รู้จักเลือก คัดแปลง ปรับปรุง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม และสร้างความรู้ใหม่ไปใช้ในการทำงาน อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 : คำนำ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัททญาณี โอรัตนปัญญา (2559 : 94 - 96) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร มีระดับ การจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าการที่องค์กรจะพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้น ต้องมีการจัดการความรู้ควบคู่ไปด้วยเสมอ ดังนั้น สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่คุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา คุณภาพการจัดการเรียน

การสอนที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนวัตกรรม หอมสิน (2556 : 225 - 233) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งสิ้น 91 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 15 กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ทุกกิจกรรมสามารถปฏิบัติ จนเกิดการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยสรุปรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัศึกษามีการพัฒนาการทำงานแบบมีส่วนร่วมเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสม คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน เกิดกระบวนการทำงานเป็นทีม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและถอดองค์ความรู้ภายในโรงเรียนและสามารถใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่านอกจากนั้นประเสริฐ เพ็ชรสิงห์ (2557 : 104) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสระบุรี มีความสัมพันธ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ซึ่งจากผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้เป็นระบบกลไกในการปฏิบัติงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การศึกษาการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นเป็นแนวทางเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ซึ่งมีเป้าหมายหลักให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ปรับปรุงระดับความสัมพันธ์ให้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ซึ่งเป็นระบบกลไกในการปฏิบัติงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,147 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2. 2564 : 35 - 40)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,147 คน โดยการเปิดตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970a : 608 - 609) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างครูของสถานศึกษาแต่ละอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 การจัดการความรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 มี 7 ขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2548 : 5) ดังนี้

- 2.1.1 การบ่งชี้ความรู้
- 2.1.2 การสร้างและแสวงหาความรู้
- 2.1.3 การจัดความรู้ให้เป็นระบบ
- 2.1.4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้
- 2.1.5 การเข้าถึงความรู้
- 2.1.6 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้
- 2.1.7 การเรียนรู้

2.2 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 ตามมาตรฐาน การศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2563 : 62 - 63) มี 3 มาตรฐาน ดังนี้

- 2.2.1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน
- 2.2.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ
- 2.2.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการความรู้ของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบที่ดำเนินการ ร่วมกัน โดยบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อประมวลความรู้ ความคิด ที่เกิดจากการกระทำ ตลอดจน ประสบการณ์ ซึ่งจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคน ในสถานศึกษาสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2548 : 84 - 87) ประกอบด้วย

1.1 การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) หมายถึง การร่วมกันวางระบบ วิธีการค้นหาความรู้ โดยการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ค้นหาว่า ความรู้ หลักการใดบ้างมีความสำคัญ ในการนำมาใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบท โดยส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำ แผนที่ความรู้ เพื่อหาว่าความรู้ใดที่มีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา จัดลำดับความสำคัญ ของความรู้เหล่านั้น วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค จุดเด่น เพื่อกำหนดความรู้ที่จำเป็นในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา กำหนดความรู้ที่จำเป็นต่องานที่ปฏิบัติและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และมอบหมาย หน้าที่ให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร

1.2 การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) หมายถึง การหาวิธีในการดึงความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่แล้ว อาจอยู่กระจัดกระจายไม่เป็นที่มารวมไว้ เพื่อจัดทำเนื้อหาให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการ ครอบคลุมและเพียงพอต่อการแสวงหาความรู้ของผู้ใช้ สำหรับความรู้ที่จำเป็นต้องมีแต่ยังไม่มีนั้น องค์กรอาจสร้างความรู้ดังกล่าว จากความรู้เดิมที่มีอยู่ก็ได้ หรือนำความรู้จากภายนอกองค์กรมาใช้ ร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ และผู้เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอกมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้องค์กรอาจจะต้องพิจารณากำจัดความรู้ที่ไม่จำเป็นหรือล้าสมัยทิ้งไป เพื่อประหยัดทรัพยากรในการจัดเก็บความรู้เหล่านั้น ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ขั้นตอนนี้ประสบความสำเร็จ คือ บรรยากาศและวัฒนธรรมขององค์กรที่เอื้อให้บุคลากรกระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อใช้ในการสร้างความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา รวมถึงระบบสารสนเทศที่ดีล้วนช่วยให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันได้รวดเร็วขึ้น

1.3 การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) หมายถึง การจัดเนื้อหาความรู้ที่ต้องการแล้วให้เป็นระบบ ด้วยเทคโนโลยี โดยการสร้างโปรแกรมในการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จัดทำคู่มือและแบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลสำหรับบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาข้อมูลและนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย และรวดเร็วจัดสร้างมุมมองความรู้ มุม KM ที่เกิดจากการจัดการความรู้และรวบรวมวิธีการปฏิบัติที่ดี

1.4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) หมายถึง การร่วมกันดำเนินงานการวิเคราะห์ข้อมูล กลั่นกรอง และจัดแหล่งข้อมูลครอบคลุมภารกิจจัดทำ หรือปรับปรุงประมวลความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ได้ อย่างสะดวก เป็นมาตรฐานเดียว ใช้ภาษาเดียวกันเพื่อให้เข้าใจข้อมูลตรงกันทั้งระบบก่อนนำไปใช้ บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพในรูปแบบของตนเอง โดยมีการสร้างโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล การสร้างคู่มือการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล เพื่อการวางแผนสำหรับบุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถป้อนข้อมูล จัดเก็บ ค้นหา และใช้ข้อมูล ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

1.5 การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) หมายถึง การดำเนินการการจัดแบ่งประเภทของความรู้เป็นหมวดหมู่เป็นระบบ เพื่อความสะดวกต่อเลือกการค้นหา กระจายความรู้ที่เกิดจากการจัดระบบการเข้าถึงความรู้ทั้งความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลและความรู้ทั่วไปอย่างสมดุล มีการถ่ายทอดความรู้และให้โอกาสบุคลากรเลือกใช้ความรู้เฉพาะที่ต้องการ จัดทำหนังสือเวียนให้บุคลากรได้รับทราบถึงความรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเข้าถึงความรู้ได้ง่าย

และสะดวก จัดทำจัดเก็บความรู้ในระบบมัลติมีเดีย ทางเว็บไซต์ หรือเว็บบล็อก กลุ่มมือการเข้าถึง ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

1.6 การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) หมายถึง การจัดทำ ความรู้ประเภท Explicit Knowledge เป็นเอกสารฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการใน กรณีที่เป็น Tacit Knowledge จัดทำเป็นระบบทีมข้ามสายงาน กิจกรรมคุณภาพและนวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระบบพี่เลี้ยง โดยการส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความชำนาญ/เชี่ยวชาญถ่ายทอด ความรู้ให้เพื่อนร่วมงาน การสับเปลี่ยนสายงาน การยืมตัว เวที แลกเปลี่ยนความรู้โดยการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ต่อกันก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ขึ้น และประชุมเพื่อสื่อสารทำความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

1.7 การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การวางแผนพัฒนาวิธีเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและพัฒนาเป็นความรู้ใหม่ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจแก้ไข ปัญหาและปรับปรุงองค์การการเรียนรู้ของบุคลากรจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย ส่งผลให้ ผู้บริหารสามารถนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อวินิจฉัย สั่งการ หรือมอบหมายงาน นำผล การประเมินความรู้ของบุคลากรไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และสามารถนำความรู้มาสร้างสรรค์ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเพิ่มพูนองค์ความรู้ขององค์กร ที่อยู่แล้วให้มากขึ้นเรื่อย ๆ โดยการจัดกิจกรรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งโดย ทางตรงและทางอ้อม จากประสบการณ์ ตำรา ซึ่งการถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้เหล่านี้ จะถูกนำไปใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ ๆ เป็นวงจรที่ไม่มีที่สิ้นสุด ที่เรียกว่า วงจรการเรียนรู้ควรทำให้ การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น เกิดระบบการเรียนรู้ จากการสร้างองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 หมายถึง ผลลัพธ์ เกี่ยวกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง ซึ่งใช้ เป็นหลักเทียบเคียง ในการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพทาง การศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. 2563 : 62 - 63) ดังนี้

2.1 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิด คำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและด้าน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่น

และความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้ง สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

2.2 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

2.3 มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564

4. ครู หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่หลักทางด้าน การสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564

5. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการจัดการความรู้ของสถานศึกษาตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสำนักงานเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548 : 5) มี 7 ขั้นตอน คือ 1) การบ่งชี้ความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5) การเข้าถึงความรู้ 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7) การเรียนรู้ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษา

ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง ตามแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้อำนาจ
มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์
การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. 2563ข : 62 - 63) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ
1) ด้านคุณภาพของผู้เรียน 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) ด้านกระบวนการ
จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากนั้นนำมาวิเคราะห์และปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิด
ในการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

การจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการความรู้
 - 1.1 ความหมายของการจัดการความรู้
 - 1.2 ความสำคัญของการจัดการความรู้
 - 1.3 กระบวนการจัดการความรู้
2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
 - 2.1 หลักการบริหารการศึกษา
 - 2.2 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.3 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.4 ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.5 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา
 - 2.6 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
 - 2.7 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาของ เขต 2
4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 วิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 วิจัยในประเทศ

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการความรู้

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้

ปิยภัทร ทองพรม (2562 : 34 – 35) ได้สรุปการจัดการความรู้ หมายถึง การจัดการที่มีกระบวนการและเป็นระบบตั้งแต่การประมวลผลข้อมูล (Data) สารสนเทศ (Information) ความคิด (Idea) ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลเพื่อสร้าง (Knowledge) และจะต้องมีการจัดเก็บ

ในลักษณะที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้โดยอาศัยช่องทางที่สะดวก เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้งาน ทำให้เกิดการโอนถ่ายความรู้ และมีการแพร่กระจายไหลเวียนไปทั่วองค์กร

สมศักดิ์ จีเพ็ชร (2559 : 21) ได้สรุปว่า การจัดการความรู้ หมายถึง การดำเนินการ กำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้หลักที่สำคัญต่องาน โดยสร้างความชัดเจน แล้วกำหนดเรื่องที่จะเรียนรู้ร่วมกัน ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมิน พัฒนา ยกระดับ ประยุกต์ นำไปใช้ แล้วสรุป สกัด รวบรวมบันทึก จัดเก็บความรู้ ไว้ใช้งาน ต่อไป

นายสมมติ ศรีแก้ว (2557 : 34) การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการของการสร้าง การเรียนรู้ ที่เรียนจากการปฏิบัติเป็นตัวนำ ที่จะทำให้คนรู้จักหาความรู้ และนำความรู้มาใช้ เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การรวบรวมความรู้ การสร้าง ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประยุกต์ใช้และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้ ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นวัตกร หอมสิน (2556 : 18) ให้ความหมายว่า การสังสมความรู้มาจากการค้นคว้า ประสบการณ์ ทักษะ และการศึกษา ผสมผสานกันผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการสรุป ตัดสินใจ และคาดการณ์ รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง

ลัดดา ท่าพริก (2556 : 22) ให้ความหมายของการจัดการความรู้ไว้ว่า การจัดการความรู้ เป็นชุดของกิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้นตามลักษณะที่เหมาะสมกับองค์กรและกาลเทศะ เพื่อใช้ในการจัดการความรู้ขององค์กรทั้งในลักษณะของการสร้าง การแบ่งปัน การจัดเก็บ การใช้ประโยชน์ จากความรู้ให้เกิดประโยชน์ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตรงตามความต้องการขององค์กร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือน (2551 : 36) ได้ให้คำจำกัด ความของการจัดการความรู้ไว้ว่า หมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัด กระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึง ความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผล ให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด

วิจารณ์ พานิช (2551 : 3 - 4) ให้ความหมายว่า การจัดการความรู้ หมายถึง การดำเนินการ กำหนดความรู้หลัก ที่สำคัญต่องาน เสาะหาความรู้ที่ต้องการ นามาปรับปรุง ดัดแปลง สร้างให้เหมาะสม ต่อการใช้งาน แล้วประยุกต์ใช้ในงาน นำประสบการณ์ทำงานและการประยุกต์ใช้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุป สกัด บันทึก จัดเก็บความรู้ ไว้ใช้งาน ต่อไป

ประเวศ ะสี (2548 : 14) ได้กล่าวว่า “การจัดการ” อาจทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ค่อยดี นักในสังคมไทย เพราะเหมือนจะไปใช้อำนาจจัดการอะไร ๆ แต่คำว่า จัดการความรู้ (Knowledge

Management) มีความหมายจำเพาะว่า หมายถึง การจัดการให้มีการค้นพบความรู้ ความชำนาญที่แฝงเร้นในตัวคน หาทางนำออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างดี ตกแต่งให้ง่ายต่อการใช้สอยและมีประโยชน์เพิ่มขึ้น มีการต่อยอดให้คงามและใช้ได้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง และกาลเทศะยิ่งขึ้น มีความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมเกิดขึ้นจากการเอาความรู้ที่ไม่เหมือนกันมาเจอกัน ข้อสำคัญก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของคนทั้งหมดที่ร่วมในกระบวนการก่อให้เกิดปัญญาพร้อม (Collective Wisdom) ทำให้แก้ปัญหาหรือพัฒนาในเรื่องยาก ๆ ได้สำเร็จ

สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา (2546 : 1) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นการจัดการเพื่อเอื้อให้เกิดความรู้ใหม่ด้วยความพยายามที่จะใช้ความรู้ที่มีอยู่และประสบการณ์ของบุคคลในองค์กรอย่างเป็นระบบที่จะทำให้สามารถพัฒนานวัตกรรมที่ทำให้มีความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง การจัดการความรู้จึงเป็นการขยายแนวคิดและแนวปฏิบัติที่ภาคธุรกิจและภาคการศึกษาควรจะไปใช้พัฒนาองค์กรและบุคลากร ซึ่งจะทำให้คุณภาพการดำเนินงานโดยรวมขององค์กรเพิ่มยิ่งขึ้น

โนนากะ และคนโนะ (Nonaka, I. and Konno, N. 2005 : 1) ให้ความหมายว่าการจัดการความรู้ (Knowledge Management) คือ การปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในการจัดเก็บทรัพยากร และกระบวนการในการบริหารจัดการ สร้างความรู้ เผยแพร่ความรู้ ยกระดับความรู้ เพื่อการส่งเสริมพัฒนาวัตถุประสงค์ของ กลุ่ม หรือองค์กร

เอวอด และกาซีรี (Awad, E. M. and Ghaziri, H. M. 2004 : 3) ให้ความหมายว่าการจัดการความรู้ คือ กระบวนการของการค้นคว้าความรู้ และนำมาใช้ในองค์กร โดยรวบรวมความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ที่อยู่ในรูปกระดาษ เอกสาร ฐานข้อมูล หรือสมองของคน

เฮนรีและเฮดเกิเพธ (Henrie and Hedgepeth. 2003 : 1) กล่าวว่า การจัดการความรู้หมายถึง การจัดการความรู้เป็นระบบบริหารจัดการทรัพย์สินความรู้ขององค์กรทั้งที่เป็นความรู้โดยนัยและความรู้ที่เห็นได้อย่างชัดเจน ระบบการจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกความรู้ การตรวจสอบความรู้ การจัดเก็บความรู้ที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว การเตรียมการกรองความรู้และการเตรียมการเข้าถึงความรู้ให้กับผู้ใช้ ทั้งนี้ โดยมีหลักการที่สำคัญคือ ทำให้ความรู้ถูกใช้ถูกปรับเปลี่ยนและถูกยกระดับให้สูงขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบที่ดำเนินการร่วมกันโดยบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อประมวลความรู้ ความคิด ที่เกิดจากการกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในสถานศึกษาสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

นายสมดี ศรีแก้ว (2557 : 39) สรุปความสำคัญขององค์กรต่อการจัดการความรู้ มีเพื่อให้เกิดองค์กร แห่งการเรียนรู้ให้ได้ มีการพัฒนางานและพัฒนาคน ให้มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมหรือ การปรับตัวขององค์กร มีการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบ ที่ ประกอบด้วย ชีวิตจิตวิญญาณ ความรู้สึกความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ได้สร้างและใช้ความรู้ในการทำงาน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นกว่าเดิม อาศัยประสบการณ์ของบุคคล เพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ไปใช้ ในการปฏิบัติงาน ทั้งภายในและนอกองค์กร

วิจารณ์ พานิช (2547 : 37) ได้กล่าวถึงความสำคัญขององค์กรต่อการจัดการความรู้ ไว้ว่า การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการที่ดำเนินการร่วมกัน โดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานย่อยขององค์กร เพื่อสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นกว่าเดิม การจัดการความรู้ในความหมายนี้ จึงเป็นกิจกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ไม่ใช่กิจกรรมของนักวิชาการ แต่นักวิชาการหรือนักทฤษฎี อาจเป็นประโยชน์ในฐานะแหล่งความรู้หรือผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดการความรู้ การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่องเกิดการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เป้าหมายคือการพัฒนาคนและพัฒนาคน โดยมีกระบวนการจัดการความรู้ เป็นเครื่องมือ

ฮาลาไว, อารอนสัน และแมคคาร์ธี (Halawi, Aronson, and McCarthy. 2005 : 75 - 86) กล่าวถึง การจัดการความรู้ขององค์กรส่งผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยิ่ง ซึ่งควรมีลักษณะ ดังนี้ การนำการจัดการความรู้ไปปฏิบัตินั้นต้องมีความเข้าใจและพัฒนาองค์ประกอบที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานในการสนับสนุนการแสวงหาความรู้ การจัดการและการถ่ายโอนความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน และการจัดการความรู้ที่สำคัญ 3 ประการ คือ คน กระบวนการ และเทคโนโลยีที่เป็น โครงสร้างพื้นฐานนวัตกรรมจะทำให้สินทรัพย์ขององค์กรเพิ่มคุณค่า และเกิดความได้เปรียบ ในการแข่งขันอย่างยั่งยืน สิ่งสำคัญ คือ การสร้างวัฒนธรรมในการแบ่งปันความรู้ในองค์กร การจัดการความรู้เปรียบเสมือนระบบเชิงเทคนิคทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน และความรู้ที่ชัดเจนซึ่งจะถูกขับเคลื่อนโดยการบูรณาการเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการทางธุรกิจมนุษย์และสังคมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

เชอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn. 2002 : 82 - 83) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการ ความรู้ว่าเป็นกลยุทธ์ขององค์กรซึ่งจะก่อให้เกิดงานด้านการบริหารในรูปแบบใหม่ โดยมีผู้บริหาร ด้านการจัดการความรู้ (Chief Knowledge Officer--CKO) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนิน กิจกรรมตามกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์กรโดยมีการเชื่อมโยงความรู้ที่มีอยู่

ในองค์กรตลอดจน มีการจัดการที่ดีเพื่อยกระดับให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ทูทางปัญญา เช่น สิทธิบัตรต่าง ๆ และทรัพย์สินทางปัญญา (intellectual property) ก็เป็นสิ่งสำคัญและมีค่าเกินกว่าที่จะประเมินได้ สำหรับการจัดการความรู้จึงเป็นกระบวนการองค์กรมีความสามารถในการปรับตัวและเพื่อความอยู่รอดในสภาวะเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม โดยมีกระบวนการจัดการความรู้ที่ประกอบด้วยการจับความรู้มีอยู่ในองค์กรผ่านไปยังการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในองค์กร

สรุปได้ว่า จัดการความรู้เป็นเรื่องของการจัดการสารสนเทศหรือความรู้ที่อยู่ในสื่อต่าง ๆ และที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคล โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ การจัดการความรู้ในสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากการจัดการความรู้เป็นการการบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การเผยแพร่ต่อยอดความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เกิดการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

วิจารณ์ พานิช (2549 : 67 - 69) ได้กล่าวว่า การจัดการความรู้สามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 4 ประการ ได้แก่ การบรรลุเป้าหมายของงาน การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปเป็นองค์กรเรียนรู้และการบรรลุการเป็นชุมชนเป็นหมู่คณะ ความเอื้ออาทรระหว่างกันในที่ทำงาน และยังคงกล่าวว่าการจัดการความรู้เป็นการดำเนินการอย่างน้อย 6 ประการ ได้แก่

1. การกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่องานหรือกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กร
2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ
3. การปรับปรุง ดัดแปลง หรือสร้างความรู้บางส่วนให้เหมาะต่อการใช้งานของตน
4. การประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจการงานของตน
5. การนำประสบการณ์จากการทำงาน และการประยุกต์ใช้ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัด “ขุมความรู้” ออกมาบันทึกไว้
6. การจดบันทึก “ขุมความรู้” และ “แก่นความรู้” สำหรับไว้ใช้งานและปรับปรุงเป็นชุดความรู้ที่ครบถ้วน ลุ่มลึกและเชื่อมโยงมากขึ้นเหมาะต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับมาร์ควอร์ท (Marquardt. 1996 : 142 - 169) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการความรู้มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การแสวงหาความรู้ (Acquisition) หมายถึง การเลือกข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2. การสร้างความรู้ (Creation) หมายถึง การพัฒนาความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ซึ่งเกิดขึ้นได้จากความสามารถในการมองเห็นถึงความสัมพันธ์ใหม่ โดยมีการเชื่อมโยงกับ องค์ประกอบต่าง ๆ ของความรู้ และผสมผสานกันอย่างมีเหตุผลตามวิธีการสรุปจากส่วนย่อยไปหา ส่วนรวม

3. การจัดเก็บความรู้ (Storage) หมายถึง การจัดเก็บระบบข้อมูลและการนำไปจัดเก็บ ไว้สร้างคุณค่าของความรู้ให้ง่ายต่อการเข้าถึงของบุคลากรที่สามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลาและ ทุกสถานที่

4. การวิเคราะห์และการทำงานเหมืองข้อมูล (Analysis and Data Mining) หมายถึง เทคนิค ในการวิเคราะห์ข้อมูล การปรับโครงสร้างและการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลต่าง ๆ โดยการทำงานเหมืองข้อมูลสามารถทำให้เกิดความเข้าใจความหมายของข้อมูลโดยมีการแบ่งหมวดหมู่ การจัดกลุ่มการสรุปหาใจความสำคัญ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล

5. การถ่ายโอนและการเผยแพร่ความรู้ (Transfer and Dissemination) หมายถึง เทคนิค วิธีการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และภายในบุคคลที่มีการเคลื่อนย้ายข้อมูลสารสนเทศและความรู้ ทั้งมีเป้าหมายและไม่มีเป้าหมายทั้งหมดในองค์กร

6. การประยุกต์ใช้และการทำให้ข้อมูลถูกต้อง (Application and Validation) หมายถึง การใช้และการประเมินผลความรู้โดยบุคลากรในองค์กร โดยความสำเร็จสามารถพิจารณาได้จาก ความต่อเนื่องหมุนเวียนและการใช้ความรู้สร้างสรรค์สำหรับความรู้และประสบการณ์ ที่มากมาย ขององค์กร

ธีรังกูร วรบำรุงกุล (2556 : 9 - 10) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการ ความรู้ของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ จังหวัดตราด โดยได้สรุปการจัดการความรู้และการสร้างความรู้ หมายถึง แนวทางดำเนินการจัดการความรู้ที่สามารถรับรู้ได้อายตนะของมนุษย์ ซึ่งมีผลต่อ ปรากฏการณ์ธรรมชาติของมนุษย์ที่ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีระบบไปสู่ผลอย่างหนึ่ง หรือกรรมวิธีหรือลำดับการกระทำซึ่งดำเนินต่อเนื่องกันไปจนสำเร็จลง ณ ระดับหนึ่งเกี่ยวกับการ จัดการความรู้ของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ โดยรูปแบบและกระบวนการจัดการความรู้ใน การศึกษาวิจัยยึดตามแนวทฤษฎีการจัดการความรู้ของมาร์ควาร์ด (Marquardt, 2002 : 29 - 30) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การแสวงหาความรู้ (knowledge acquisition) 2) การสร้างความรู้ (knowledge creation) 3) การจัดเก็บความรู้ (knowledge storage) 4) การวิเคราะห์และสกัดความรู้ (knowledge analysis and data mining) 5) การถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (knowledge transfer and dissemination) 6) การประยุกต์และการปรับความถูกต้องของความรู้ (knowledge application and validation)

นอกจากนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2551 : 8) กล่าวว่า ในองค์กรใด ๆ สามารถสร้างและจัดการความรู้ ทั้งที่มีอยู่เดิมภายในองค์กรและความรู้ใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการ 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการค้นหาความรู้ เป็นการหาความรู้ เพื่อหาว่าความรู้ใดมีความสำคัญสำหรับองค์กร จัดลำดับความสำคัญของความรู้เหล่านั้น เพื่อให้องค์กรวางขอบเขตของการจัดการความรู้ และสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ เป็นการจัดบรรยากาศและวัฒนธรรมขององค์กรที่เอื้อให้บุคลากรกระตือรือร้นในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อใช้ในการสร้างความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา
3. ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ เป็นการจัดทำสารบัญญและจัดเก็บความรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้การเก็บรวบรวมการค้นหาทำได้ง่ายและรวดเร็ว
4. ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ เป็นการประมวลความรู้ให้อยู่ในรูปแบบและภาษาที่เข้าใจง่ายและใช้ได้ง่าย
5. ด้านการเข้าถึงความรู้ เป็นการเผยแพร่ความรู้เพื่อให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์ ทำได้ 2 ลักษณะ คือ การบ่อนความรู้ให้ผู้อื่น โดยผู้รับไม่ได้ร้องขอหรือต้องการ และการให้โอกาสเลือกใช้ความรู้ ให้ผู้รับสามารถเลือกรับหรือใช้แต่เฉพาะข้อมูลหรือความรู้ที่ต้องการเท่านั้น
6. ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นการจัดการทำเอกสาร จัดทำฐานความรู้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ จะช่วยให้เข้าถึงความรู้ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น
7. ด้านการเรียนรู้ การเรียนรู้ของบุคคลจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย ซึ่งจะเพิ่มพูนองค์ความรู้ขององค์กรที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้นเรื่อย ๆ ความรู้เหล่านี้ จะถูกนำไปใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ ๆ เป็นวงจรที่ไม่มีสิ้นสุดเรียกว่าเป็น “วงจรแห่งเรียนรู้”

ในกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 7 ด้านนี้ มาจากความรู้ที่ฝังอยู่ในคน และความรู้ที่ชัดเจนซึ่งในชีวิตจริง ความรู้ทั้ง 2 ประเภท จะเปลี่ยนสภาพสลับปรับเปลี่ยนไปตลอดเวลาการจัดการความรู้ เหมือนปลาทุกชนิด มี 3 ส่วน คือ หัวปลา ตัวปลา และหางปลา ดังนั้น ถ้านำกระบวนการความรู้ทั้ง 7 ด้านข้างต้น อธิบายให้สอดคล้องกับส่วนของปลาได้ดังนี้

1. ส่วนหัวปลา หมายถึง เป้าหมาย วิสัยทัศน์ (knowledge Vision : KV) หรือทิศทางของการจัดการความรู้ เป็นส่วนหัว ส่วนตาที่มองว่าเราจะไปทางไหน โดยก่อนที่จะทำกิจกรรมการจัดการความรู้ ต้องตอบให้ได้ว่า “เราจะทำ KM ไปเพื่ออะไร” ดังนั้นหัวปลาจึงเป็นความมุ่งมั่นความสำเร็จของ “คุณกิจ” คือ กลุ่มคนผู้ปฏิบัติในองค์กรหรือผู้ดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้

(KM) ทั้งหมด เช่น การเฝ้าระวังไม่ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนตกค้าง (0, ร, มส) เป็นต้น ส่วนผู้ที่ส่งเสริมให้เกิดหัวปลาที่ชัดเจน คือ “คุณเอื้อ” (ระบบ)

2. ส่วนตัวปลา เป็นส่วนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing: KS) ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการ เป็นส่วนของหัวใจ ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งในเวทีจริงและเวทีเสมือน เช่น เครือข่าย Internet ซึ่ง “คุณอำนวย” จะมีบทบาทในการกระตุ้นให้ “คุณกิจ” ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำความรู้ที่ซ่อนเร้นในตัว “คุณกิจ” ออกมาแบ่งปันให้กับเพื่อนร่วมงาน

3. ส่วนหางปลา เป็นส่วนของคลังความรู้หรือขุมความรู้ (Knowledge Assests: KA) ที่ได้จากการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นแก่นความรู้ เพื่อเก็บสะสมแล้วนำมาแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย การเก็บสะสมและนำมาแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้เทคโนโลยี นำความรู้ที่เด่นชัด (Explicit Knowledge) ไปเผยแพร่และแลกเปลี่ยนหมุนเวียนใช้ระหว่างกันต่อไป เปรียบเสมือนหางปลาที่มีพลังในการขับเคลื่อนให้กับชุมชนนักปฏิบัติ (Communities os Practice: Cops)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548 : 84 - 87) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) การค้นหาว่าองค์กรมีความรู้อะไรบ้าง ในรูปแบบใด อยู่ที่ใคร และความรู้อะไรบ้างที่องค์กรจำเป็นต้องทำให้องค์กรทราบว่าขาดความรู้ อะไรบ้าง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ “รู้เรา” นั้นเองโดยทั่วไปองค์กรสามารถใช้ เครื่องมือที่เรียกว่า “Knowledge Mapping” หรือการทำแผนที่ความรู้ในขั้นตอนนี้เพื่อหาว่าความรู้ใดที่มีความสำคัญสำหรับองค์กร จัดลำดับความสำคัญของความรู้เหล่านั้น เพื่อให้องค์กรวางขอบเขตของการจัดการความรู้ และสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) สำหรับความรู้ที่องค์กรมีอยู่แล้ว องค์กรก็จะต้องหาวิธีในการดึงความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่อาจอยู่กระจัดกระจายไม่เป็นที่มารวมไว้ เพื่อจัดทำเนื้อหาให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ สำหรับความรู้ที่จำเป็นต้องมีแต่ยังไม่มีนั้น องค์กรอาจสร้างความรู้ดังกล่าวจากความรู้เดิมที่มีอยู่ก็ได้ หรือนำความรู้จากภายนอกองค์กรมาใช้ นอกจากนี้องค์กรอาจจะต้องพิจารณากำจัดความรู้ที่ไม่จำเป็นหรือล้าสมัยทิ้งไป เพื่อประหยัดทรัพยากรในการจัดเก็บความรู้เหล่านั้น ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ขั้นตอนนี้ประสบความสำเร็จ คือ บรรยากาศและวัฒนธรรมขององค์กรที่เอื้อให้บุคลากร

กระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อใช้ในการสร้างความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา รวมถึงระบบสารสนเทศก็มีส่วนช่วยให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันได้รวดเร็วขึ้น

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) เมื่อมีเนื้อหาความรู้ที่ต้องการแล้ว องค์กรต้องจัดความรู้ให้เป็นระบบเพื่อให้ผู้ใช้สามารถค้นหา และนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบนั้น หมายถึง การทำสารบัญ และจัดเก็บความรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ การเก็บรวบรวม การค้นหา การนำมาใช้ ทำได้ง่าย และรวดเร็ว

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) การจัดทำหรือปรับปรุงรูปแบบของเอกสารให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งทั้งองค์กร จะช่วยทำให้ การป้อนข้อมูล การจัดเก็บ การค้นหา และการใช้ข้อมูลทำได้สะดวกและรวดเร็ว การใช้ภาษาเดียวกันทั่วทั้งองค์กร จะทำให้การปฏิบัติงานมีความเข้าใจตรงกัน ซึ่งจะช่วยให้การป้อนข้อมูล การแบ่งประเภท และการจัดเก็บได้มาตรฐานเดียวกัน และที่สำคัญข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องเป็น ข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ

5. การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) องค์กรจะต้องมีวิธีการในการจัดเก็บ และกระจายความรู้ ทั้งความรู้ประเภท Explicit และ Tacit โดยทั่วไปการส่งหรือกระจายความรู้ให้ผู้อื่น มี 2 ลักษณะ คือ

5.1 Push (การป้อนความรู้) คือการส่งข้อมูล ความรู้ ให้ผู้รับโดยผู้รับไม่ได้ร้องขอ เช่น การส่งหนังสือเวียนแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ข่าวสารต่าง ๆ หรือข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการขององค์กร

5.2 Pull (การให้โอกาสเลือกใช้ความรู้) คือ การให้ผู้รับสามารถเลือกรับหรือใช้แต่เฉพาะข้อมูล ความรู้ที่ต้องการเท่านั้น ซึ่งทำให้ลดปัญหาการได้รับข้อมูล ความรู้ ที่ไม่ต้องการมากเกินไป (Information Overload)

6. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) ทำได้หลายวิธีการ ในกรณี ที่เป็นความรู้ประเภท Explicit Knowledge อาจจัดทำเป็นเอกสารฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือในกรณีที่เป็น Tacit Knowledge อาจจัดทำเป็นระบบทีมข้ามสายงาน กิจกรรมคุณภาพและนวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระบบพี่เลี้ยง การสับเปลี่ยนสายงาน การยืมตัว เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น

7. การเรียนรู้ (Learning) วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการจัดการความรู้ คือ การเรียนรู้ของบุคลากรและนำ ความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและปรับปรุง องค์กรการเรียนรู้ของบุคลากรจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย ซึ่งจะเพิ่มพูนองค์ความรู้ ขององค์กรที่อยู่แล้วให้มีมากขึ้นเรื่อย ๆ ความรู้เหล่านี้จะถูกนำไปใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ ๆ

เป็นวงจรที่ไม่มีที่สิ้นสุด ที่เรียกว่า วงจรการเรียนรู้ ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น เกิดระบบการเรียนรู้ จากการสร้างองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

บุญดี บุญญาภิ และคณะ (2547 : 54) ได้สรุปกระบวนการจัดการความรู้ไว้ 7 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับสุวรรณ เจริญเสาวภาคย์ และคณะ (2548 : 48 - 52) ก็ได้สรุป กระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนเช่นกัน ดังนี้

1. การบ่งชี้ความรู้หรือการค้นหาความรู้ (Knowledge Identification) เช่น พิจารณาว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คืออะไร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเราจำเป็นต้องรู้อะไร ขณะนี้เรามีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด อยู่ที่ใคร หรือการทำแผนที่ความรู้ (knowledge mapping) เพื่อหาว่าความรู้ใดมีความสำคัญสำหรับองค์กร แล้วจัดลำดับความสำคัญของความรู้เหล่านั้น เพื่อให้องค์กรวางแผนขอบเขตของการจัดการความรู้ และสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ประโยชน์ของแผนที่ความรู้คือช่วยให้เห็นภาพรวมของคลังความรู้ขององค์กร ทำให้ทราบว่าองค์กรมีความรู้อะไร และจะหาความรู้ที่ตนเองต้องการจากที่ไหน

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) จากแผนที่ความรู้ องค์กรจะทราบว่า มีความรู้ที่จำเป็นที่ความต้องการมีอยู่หรือไม่ ถ้ามีแล้วองค์กรก็จะต้องหาวิธีการในการดึงความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่อาจอยู่กระจัดกระจายมารวมไว้เพื่อจัดทำเนื้อหาที่เหมาะสม และตรงกับความต้องการของผู้ใช้ สำหรับความรู้ที่จำเป็นต้องมีแต่ยังไม่มียังนั้น องค์กรอาจสร้างความรู้จากความรู้เดิมที่มีอยู่ หรือนำความรู้จากภายนอกองค์กรมาใช้ก็ได้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ขั้นตอนนี้ ประสบความสำเร็จ คือ บรรยากาศ และวัฒนธรรมขององค์กร ที่เอื้อให้บุคลากร กระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน เพื่อใช้ในการสร้างความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลา นอกจากนี้เทคโนโลยีสารสนเทศ ก็มีส่วนช่วยให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันได้ รวดเร็วและการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ จากภายนอกก็ทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) เป็นการวาง โครงสร้างความรู้เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้ อย่างเป็นระบบในอนาคต โดยองค์กรต้องจัดความรู้ให้เป็นระบบ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถค้นหาและนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ ด้วยการจัดทำสารบัญชความรู้เป็นระบบ

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) องค์กรต้องประมวลความรู้ให้อยู่ในรูปแบบและภาษาที่เข้าใจและใช้ได้ง่าย ด้วยการปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้ภาษาเดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์

5. การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) องค์กรต้องมีวิธีการจัดเก็บ และกระจายความรู้เพื่อให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ได้ สามารถเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เว็บไซต์ บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น โดยทั่วไปการกระจายความรู้ให้ผู้ใช้มี 2 ลักษณะ คือ 1) “Push” (การป้อนความรู้) คือการส่งข้อมูล/ความรู้ให้กับผู้รับโดยผู้รับไม่ได้ร้องขอ 2) “Pull” (การให้โอกาสเลือกใช้ความรู้) คือการที่ผู้รับสามารถเลือกรับหรือใช้เฉพาะข้อมูล ความรู้ที่ต้องการเท่านั้น ซึ่งช่วยลดปัญหาการได้รับข้อมูล ความรู้ที่ไม่ต้องการมากเกินไป

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) ทำได้หลายวิธีการ โดยกรณีเป็น Explicit Knowledge อาจจัดทำเป็น เอกสาร ฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกรณีเป็น Tacit Knowledge อาจจัดทำเป็นระบบทีมข้ามสายงาน กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ และนวัตกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระบบพี่เลี้ยง การสับเปลี่ยนงาน การยืมตัวบุคลากรมาช่วยงาน เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักจะใช้วิธีผสมผสาน เพื่อให้บุคลากรได้เลือกใช้วิธีการตามความถนัดและความสะดวก

7. การเรียนรู้ (Learning) วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการจัดการความรู้ คือ การเรียนรู้ของบุคลากรและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและปรับปรุงองค์กรการเรียนรู้ของบุคลากรจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งจะไปเพิ่มพูนความรู้ขององค์กรที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้นเรื่อย ๆ ความรู้เหล่านี้จะถูกนำไปใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ ๆ จนเป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น เกิดระบบการเรียนรู้จาก สร้างองค์ความรู้ > นำความรู้ไปใช้ > เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง ที่เรียกว่า “ วงจรการเรียนรู้”

จากการศึกษาการจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบที่ดำเนินการร่วมกัน โดยบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อประมวลความรู้ ความคิด ที่เกิดจากการกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ ซึ่งจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในสถานศึกษาสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548 : 84 - 87) มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ด้านการบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) หมายถึง การร่วมกันวางระบบวิธีการค้นหาความรู้ โดยการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ค้นหาว่า ความรู้ หลักการใดบ้างมีความสำคัญในการนำมาใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบท โดยส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำแผนที่ความรู้ เพื่อหาว่าความรู้ใดที่มีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา จัดลำดับความสำคัญ

ของความรู้เหล่านั้น วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค จุดเด่น เพื่อกำหนดความรู้ที่จำเป็นในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา กำหนดความรู้ที่จำเป็นต่องานที่ปฏิบัติและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และมอบหมาย หน้าที่ให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) หมายถึง การหาวิธีในการดึงความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่แล้ว อาจอยู่กระจัดกระจายไม่เป็นที่มารวมไว้ เพื่อจัดทำเนื้อหาให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการ ครอบคลุมและเพียงพอต่อการแสวงหา ความรู้ของผู้ใช้ สำหรับความรู้ที่จำเป็นต้องมีแต่ยังไม่มียังไม่มีนั้น องค์กรอาจสร้างความรู้ดังกล่าวจาก ความรู้เดิมที่มีอยู่ก็ได้ หรือนำความรู้จากภายนอกองค์กรมาใช้ ร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ และ ผู้เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอกมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้องค์กรอาจจะต้อง พิจารณากำจัดความรู้ ที่ไม่จำเป็นหรือล้าสมัยทิ้งไป เพื่อประหยัดทรัพยากรในการจัดเก็บความรู้ เหล่านั้น ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ขั้นตอนนี้ประสบความสำเร็จ คือ บรรยากาศและวัฒนธรรมของ องค์กรที่เอื้อให้บุคลากรกระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อใช้ในการสร้าง ความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา รวมถึงระบบสารสนเทศที่ดีมีส่วนช่วยให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยน เรียนรู้จากกันได้รวดเร็วขึ้น

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) หมายถึง การจัดเนื้อหา ความรู้ที่ต้องการแล้วให้เป็นระบบ ด้วยเทคโนโลยี โดยการสร้างโปรแกรมในการจัดเก็บข้อมูล ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จัดทำคู่มือและแบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลสำหรับบุคลากรและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียเพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาข้อมูลและนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย และรวดเร็วจัดสร้างมุมมองความรู้ มุม KM ที่เกิดจากการจัดการความรู้และรวบรวมวิธีการปฏิบัติที่ดี

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) หมายถึง การร่วมกันดำเนินงานการวิเคราะห์ข้อมูล กลั่นกรอง และจัดแหล่งข้อมูลครอบคลุมภารกิจ จัดทำ หรือปรับปรุงประมวลความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ ได้อย่างสะดวก เป็นมาตรฐานเดียว ใช้ภาษาเดียวกันเพื่อให้เข้าใจข้อมูลตรงกันทั้งระบบ ก่อนนำไปใช้ บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็ม ศักยภาพในรูปแบบของตนเอง โดยมีการสร้างโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล การสร้างคู่มือการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล เพื่อการวางแผนสำหรับบุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถป้อนข้อมูล จัดเก็บ ค้นหา และใช้ข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

5. การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) หมายถึง การดำเนินการการจัดแบ่งประเภทของความรู้เป็นหมวดหมู่เป็นระบบ เพื่อความสะดวกต่อการเลือกการค้นหา กระจายความรู้ที่เกิดจากการจัดระบบการเข้าถึงความรู้ ทั้งความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลและความรู้ทั่วไปอย่างสมดุล มีการถ่ายทอดความรู้และให้โอกาสบุคลากรเลือกใช้ความรู้เฉพาะที่ต้องการ จัดทำหนังสือเวียนให้บุคลากรได้รับทราบถึงความรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเข้าถึงความรู้ได้ง่าย และสะดวก จัดทำจัดเก็บความรู้ในระบบมัลติมีเดีย ทางเว็บไซต์ หรือเว็บบล็อก กลุ่มีการเข้าถึงความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

6. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) หมายถึง การจัดทำความรู้ประเภท Explicit Knowledge เป็นเอกสารฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการในกรณีที่เป็น Tacit Knowledge จัดทำเป็นระบบทีมข้ามสายงาน กิจกรรมคุณภาพและนวัตกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระบบพี่เลี้ยง โดยการส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความชำนาญ/เชี่ยวชาญถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อนร่วมงาน การสับเปลี่ยนสายงาน การยืมตัว เวที แลกเปลี่ยนความรู้โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ต่อกันก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ขึ้น และประชุมเพื่อสื่อสารทำความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

7. การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การวางแผนพัฒนาวิธีเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและพัฒนาเป็นความรู้ใหม่ที่น่าไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา และปรับปรุงองค์การการเรียนรู้ของบุคลากรจะทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย ส่งผลให้ผู้บริหารสามารถนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อวินิจฉัย สั่งการ หรือมอบหมายงานนำผลการประเมินความรู้ของบุคลากร ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและสามารถใช้ความรู้สร้างสรรค์ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเพิ่มพูนองค์ความรู้ขององค์กรที่อยู่แล้วให้มีมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยการจัดกิจกรรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม จากประสบการณ์ คำรา ซึ่งการถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้เหล่านี้ จะถูกนำไปใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่ ๆ เป็นวงจรที่ไม่มีที่สิ้นสุด ที่เรียกว่า วงจรการเรียนรู้ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น เกิดระบบการเรียนรู้ จากการสร้างองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1. หลักการบริหารการศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการและภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำสถานศึกษานั้นก้าวไปสู่ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ดังนี้

หวน พันธุพันธ์ (2529 : 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน

เยาวภา เดชะคุปต์ (2542 : 13) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษา คือ ความพยายามในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความพยายามที่จะจัดดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยให้มีผลผลิตคือผู้เรียนที่มีคุณภาพมากที่สุด

ไชยชน คำมะวงษ์ (2556 : 68) สรุป การบริหารการศึกษา หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน หรืออธิการบดี ร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย หรือรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีกรดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการ หรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า "ภารกิจทางการบริหารการศึกษา" หรือ "งานบริหารการศึกษา" นั่นเอง

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกับครูดำเนินการวางแผน จัดองค์การ และควบคุมการใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการศึกษา ให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

1.2 กระบวนการบริหาร

ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างเหมาะสมชัดเจนและเป็นระบบการบริหารสถานศึกษา ที่จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหาร ซึ่งได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารไว้หลายทัศนะดังนี้

กูลิก และ เออร์วิค (Gulick and Urwick, 1937: 13) แบ่งกระบวนการบริหาร ออกเป็น 7 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดโครงการไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร
2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดหน่วยงานโดยการจัดแบ่งงาน ขององค์การหรือของหน่วยงานเป็นหน่วยงานย่อยพร้อมกำหนดวัตถุประสงค์กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ
3. การบริหารงานบุคคล (Staffing) หมายถึง การดำเนินงานบริหารบุคคล เป็นการสรรหาคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าสู่หน่วยงาน
4. การอำนวยการ (Directing) การสั่งการเป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการ บริหารและเป็นบทบาทของผู้บริหาร
5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานระหว่างหน่วยงาน หรือตำแหน่งที่เกี่ยวข้องรวมถึงการติดต่อสื่อสารภายในองค์การ
6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการประชาสัมพันธ์ องค์การ
7. การจัดงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การบริหารงบประมาณ เป็นการวางแผนในการใช้เงินล่วงหน้าและดำเนินการใช้เงินตามงบที่ได้รับ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2555: 1) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ

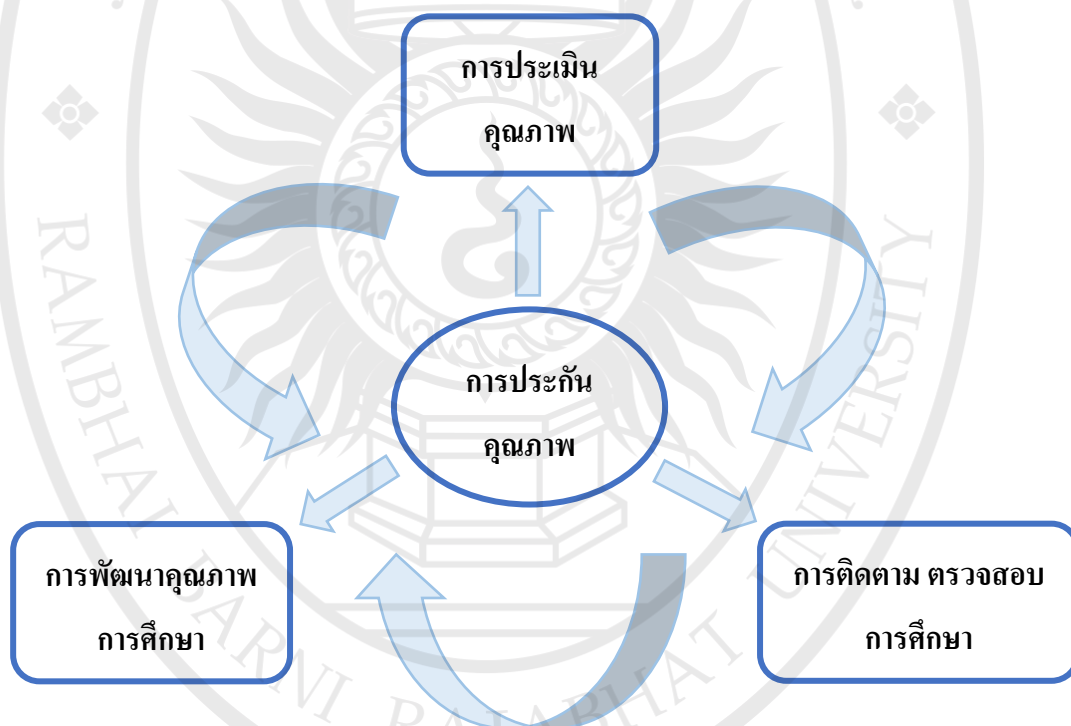
1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การนำ (Leading)

4. การควบคุม (Controlling)

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ การบริหารงานบุคคล การจัดงบประมาณ การอำนวยการ การประสานงาน การควบคุม และการรายงาน

2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่อย่างต่อเนื่อง (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2563 : 3) ดังแสดงในแผนภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2563 : 3)

จากแผนภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย

ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานที่ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553ก : 8 - 9) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ว่า เป็นกระบวนการจัดการเพื่อเน้นให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือปฏิบัติตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกและติดตามตรวจสอบผลงาน หากจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงและร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2558 : 16) ได้ให้ความหมายของ “การประกันคุณภาพภายใน” ว่า การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้รับบริการทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด

4. ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ (“พระราชพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542”, 2542 : 14) ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นกฎหมายแม่บทที่ใช้เป็นหลักในการจัดการศึกษาของประเทศไทย ได้กล่าวถึงมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา มีดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษามีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีการตรวจสอบคุณภาพ โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาได้ไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลา

ที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

ดังนั้น สถานศึกษาทุกระดับจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในก่อน เพื่อเป็นการประเมินตนเอง และตรวจสอบ ทบทวนปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของตนเอง เพื่อที่จะรองรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี การจัดการศึกษา มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทย โดยการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง มีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อันจะสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง สามารถร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ในสังคมโลกต่อไป (ภาพพ แจ็งพลอย, 2556 : 13)

สถานศึกษาทุกแห่งต้องนำระบบประกันคุณภาพภายในไปปฏิบัติ ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่และประชาชน การประกันคุณภาพภายใน ทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ก็จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนา ปรับปรุง ให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา การประเมินตนเองเหมือนกับการส่องกระจกดูตนเอง การที่สถานศึกษา ใช้กระจกส่องตน ส่องงานและส่องศิษย์ แล้ววินิจฉัยเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ที่เกิดกับตน กับงานและกับศิษย์ จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาให้ดีขึ้น เป็นผลทำให้เด็กและเยาวชนไทยเป็นคนดีมีความสามารถและมีความสุข ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น โดยให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายซึ่งได้แก่ มาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดีสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารและจัดการศึกษา มุ่งให้ การประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาเป็นการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึง ผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2554ก : 14 - 15)

นอกจากนี้ตามกฎกระทรวงกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษานำไปสู่การดำเนินงาน

การประกันคุณภาพการศึกษาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกที่สะท้อนสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิดประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศเรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาฯ ใช้ และให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศฯ ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2563ก : 3)

จากความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

ให้ได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษา โดยการบริหารจัดการศึกษาที่อาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา

5.1 ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542”, 2542 : 2, 7) กำหนดมาตรฐานการศึกษา หมายความว่า เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับ คุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยให้แนวการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา สอดคล้องกับ วัลลภ กันทรวิชัย (2543 : 3) กล่าวไว้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดลักษณะที่ยอมรับว่า ถูกต้องเหมาะสมดีงามเป็นที่ปรารถนาและยอมรับของสังคม หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2551 : 1) ก็ได้ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษาพื้นฐานมาตรฐาน การศึกษา คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผลและเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้อง กับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554 : 70) ได้ให้ความหมายมาตรฐาน การศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้ เกิดขึ้นใน โรงเรียนทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการ ตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งหลังจากกระทรวงศึกษาธิการได้ออก กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 นโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการ ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และประกาศมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 สำหรับให้ สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ เตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักทดสอบทางการศึกษากล่าวถึงการพัฒนา มาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดว่าต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับ และจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริง

ข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐาน การศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ คือ ระดับกำลัง พัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม และนอกจากนี้ล่าสุด สำนัก ทดสอบทางการศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2563 : 10) ยังได้จึงสรุปว่า มาตรฐาน การศึกษาสำคัญที่ควรทำให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต จากการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงคุณภาพด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงผลผลิต ทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียนรอบด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูและกระบวนการ บริหารจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษาที่ควรให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักใน การเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกัน คุณภาพทางการศึกษา

5.2 ความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

เคนดอล และมาร์ซาโน (Kendall and Marzano, 1997 : 7) ได้กล่าวว่า มาตรฐาน เป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจมากของการปฏิรูปโรงเรียน มีงานวิจัยศึกษาพบว่าหลายประเทศ กำหนดมาตรฐานทางการศึกษาแล้วประสบความสำเร็จ คุณค่าของมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีหลายประการ ดังนี้

1) ทำให้เห็นภาพและทิศทางการปฏิรูปการศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผลที่สอดคล้องกันตลอด ทุกระดับมาตรฐานการศึกษา

2) กระตุ้นให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ยึดมาตรฐานเป็นความคาดหวังที่ผู้เรียน ทุกคนต้องได้มาตรฐาน

3) โรงเรียนมีแรงจูงใจที่จะจัดเตรียมหลักสูตรเพื่อเด็กทุกคน แทนที่จะให้เด็กต้อง “จม” หรือ “ล้าถัก” อยู่กับเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ที่มีได้เตรียมเข้าสู่โลกของการทำงานในอนาคต

4) เบี่ยงเบนจากประเมินผลเรื่องเล็กเรื่องน้อยไม่เป็นแก่นสารมาประเมินตาม มาตรฐานและโรงเรียนต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสาธารณชน อันเนื่องจากการประเมินด้วย

5) สื่อสารเพื่อให้พ่อแม่และสาธารณชนเข้าใจชัดเจนว่า โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบอะไรที่จะจัดการศึกษาให้แก่ลูกหลานของเขา และผู้เรียนก็ต้องรับผิดชอบที่จะเรียนรู้อะไรให้ได้

6) ช่วยให้งานของรัฐบาลและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือในการจัดการศึกษา ด้วยการระดมความรู้และทักษะที่จำเป็น ถ้าจะออกมาประกอบอาชีพว่ามีอะไรบ้างที่จะแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ ในโลกได้

7) ทำให้ระบบการศึกษาของประเทศเป็นไปสูเป้าหมายเดียวกัน คือมาตรฐานที่ผดุงไว้ทั้งความเป็นไทยและสากล

สอดคล้องกับนิตยสาร ปีลันธนานนท์ (2542 : 3 - 5) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานก็เพื่อกำหนดความคาดหวังให้ชัดเจน สำหรับครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ว่าอะไรที่ผู้เรียนควรต้องรู้ และสามารถทำได้ในระดับต่าง ๆ ของการเรียนแต่ละช่วงชั้นปี ทำให้ผู้เรียนมองเห็นเป้าหมายชัดเจนว่าเขาต้องเรียนรู้อะไรให้ได้เพื่ออะไร ครูก็มองเห็นโครงร่างของการพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลที่จะวัดและประเมินผลผู้เรียน ได้ถูกต้องชัดเจนจริง ๆ พ่อแม่ ผู้ปกครองก็เข้าใจชัดเจนว่าลูกหลานของตนถูกคาดหวังให้ต้องรู้และทำอะไร ได้ผลในระยะยาวในอนาคต สังคมหน่วยงานที่รับผู้เรียนเข้าทำงานได้เข้าใจชัดเจนว่าผู้เรียนแต่ละวัยได้รับการคาดหวังให้รู้อะไรและทำอะไรได้ ดังนั้นมาตรฐานและตัวชี้วัดจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1) มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ ถือเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนที่จะต้องจัดการศึกษาและประเมินได้ว่าผู้เรียนถึงมาตรฐานหรือไม่ ใครบ้างที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือก่อนที่จะส่งเข้าเรียนในชั้นสูงขึ้น ไป มาตรฐานจะใช้เป็นแนวทางให้กับสาธารณชนในการประเมินโรงเรียนที่จัดเตรียมการศึกษาให้แก่เด็กสู่การเรียนในชั้นสูงขึ้นไปว่าจัดได้อย่างไร

2) ปัญหาเรื่องเด็กยากจนขาดการพัฒนา คะแนนการประเมินผลการเรียนที่เชื่อถือไม่ได้ ผู้เรียนไม่มีความรู้ความสามารถ แต่ได้คะแนนดีเท่ากับผู้เรียนที่เรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ตัวอย่างเหล่านี้สะท้อนความไม่มีมาตรฐานในการประเมิน และผลการประเมินไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน หากไม่มีมาตรฐาน ก็ไม่มีตัวบ่งชี้ภาพความสำเร็จที่จะใช้เปรียบเทียบความรู้ความสามารถของผู้เรียนกับเกณฑ์มาตรฐานได้

3) การให้คะแนนเพื่อและไม่เป็นจริงจะบั่นทอนความรู้สึกลึกของผู้เรียนแล้วยังทำให้เกิดการสิ้นเปลืองอีกด้วย จะพบมากในกรณีที่เด็กเรียนผ่าน ๆ ไป ทั้งที่ไม่ได้มีความสามารถที่แท้จริง ผลสุดท้ายเมื่อเรียนสูง ๆ ขึ้นจนถึงระดับอุดมศึกษาก็ไม่ประสบผลสำเร็จ ต้องถูกออกกลางคัน หรือย้ายที่เรียน ย้ายโปรแกรมการเรียน หน่วยงานต่าง ๆ ก็ไม่ศรัทธากับการศึกษาของระบบโรงเรียน จนต้องมีการนำผู้เข้าทำงานฝึกรูปแบบใหม่ การนำมาตรฐานยังนำไปสู่การปฏิรูป

การศึกษาในบริบทอื่น ๆ อีก เพื่อที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังเช่น จำเป็นที่จะต้องคัดเลือกครูที่มีคุณภาพเข้าสู่วิชาชีพครู การฝึกอบรมครูให้มีความสามารถในการสอน ครูจำเป็นต้องได้รับการประเมินอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่าง ๆ ต้องนำมาจัดสรร โดยเน้นที่เป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ การทดสอบต้องนำมาใช้เพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการสังเคราะห์ความรู้ต่าง ๆ มากพอสมควร สามารถประเมินกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนำไปใช้ในการหาคำตอบ ในการทดสอบนั้นได้คิดหาวิธีเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จ ไปไม่ถึงเป้าหมาย และที่สุด โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาต้องให้พ่อแม่ ชุมชน เข้ามาร่วมช่วยเหลือปฏิรูปการศึกษาด้วย และร่วมรับผิดชอบต่อเด็กทุกคนเพื่อให้การปฏิรูปได้ผล จึงต้องมีเป้าหมายร่วมกัน ทำงานประสานกัน โดยกำหนดร่วมกันว่าเราคาดหวังที่จะเห็นอะไรจากตัวเด็ก มาตรฐานจะเปรียบเสมือนแผนที่ เส้นทางที่จะแนะแนวทางการปฏิรูปเหล่านี้ได้

นอกจากนั้นสำนักทดสอบทางการศึกษา (2554 : 7 - 8) กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในเชิงปรัชญา คือ สำคัญต่อการวางรากฐานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เกิดความสมดุลในคุณภาพของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชน และมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหรือชุมชน เมื่อมองในการปฏิบัติมาตรฐานการศึกษามีความสำคัญต่อการวางแผน นโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และมาตรการในการพัฒนาการจัดการศึกษา ทั้งในปัจจุบัน และอนาคตที่สภาพแวดล้อมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มาตรฐานการศึกษา จึงมีความสำคัญในแง่ของการเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการพยากรณ์คุณภาพที่คาดหวังตามที่ต้องการ ก่อให้เกิดการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวล่วงหน้าได้ จึงถือได้ว่า แนวคิดของมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับอุดมการณ์ของการจัดการศึกษาโดยที่การจัดการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมหรือบริบททั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาที่มีผู้ปกครอง ชุมชน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ฉะนั้น มาตรฐานการศึกษาจึงต้องกำหนดให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบของการจัดการศึกษา โดยมีแนวคิดที่สำคัญ ดังนี้

1) การบูรณาการ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามีความเกี่ยวข้องกัน ทั้งด้านการบริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน สภาพหรือบริบทของชุมชนนั้น ๆ จึงต้องมีการพิจารณาถึงความสอดคล้องขององค์ประกอบเหล่านี้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ให้มีความเกี่ยวเนื่องกัน ทั้งมาตรฐานด้านครู ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น

2) ความสอดคล้อง การกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษาหรือผลผลิตจากการศึกษา นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย และการจัดการศึกษาเพื่อมวลมนุษยชนนั้นว่า เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดว่าเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง มีสุข ดังนั้นในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาจึงต้องให้มีความสอดคล้องกันในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบสถานศึกษา จนถึงระดับท้องถิ่น

3) การรับผิดชอบร่วมกัน การจัดการศึกษาหรือการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา จึงต้องให้มีการแสดงความรับผิดชอบร่วมกันทุกส่วน การมีบทบาทหรือการทำงานร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4) การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้โลกและสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจำกัดของทรัพยากร ทำให้ต้องมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรล่วงหน้า โดยที่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา สิ่งสำคัญ คือ ทรัพยากรมนุษย์ เพราะเป็นผู้กำหนดแนวทางหรือนโยบายหลัก ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างมีคุณค่า

หลังจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการปรับปรุงมาตรฐานและประเด็นพิจารณาให้สะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (“กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561”, 2561 : 3 - 4) ข้อ 3 กำหนดไว้ว่าให้สถานศึกษา แต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ พร้อมทั้งกำหนดให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวาระหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และล่าสุดสำนักทดสอบ

ทางการศึกษา (2563 ก : 10 - 11) กล่าวว่า ผลจากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ทั้งทางตรงในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและทางอ้อมในรูปแบบของสมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งสถานประกอบการต่าง ๆ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัด คือ สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ความต้องการและบริบทของท้องถิ่น โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ การที่สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการการศึกษาด้วยตนเอง ย่อมทำให้คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาแตกต่างกันไป กล่าวคือ การพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ต้องอาศัยการทำงานเชิงระบบ (System Approach) การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายความสำเร็จ จึงมีความสำคัญในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายความสำเร็จจึงมีความสำคัญในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และยังมีความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ การพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการกำหนดคุณภาพที่ต้องการเพื่อการวางแผนระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาวได้ ดังนั้น มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้นต้องครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาที่แท้จริง

5.3 มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2563 ข : 62 - 63)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษา (2561 : 27) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน คือ ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิด คำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจใน

ท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม โดยมีประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและ การคิดคำนวณ
- 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

- 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษา (2561ข : 33) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ คือ เป็นการ จัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่าง ชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา ในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาคู และบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการและการเรียนรู้รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยมีประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

- 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่าง

มีคุณภาพ

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษา (2561ข : 38) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยมีประเด็นในการพิจารณา ดังนี้

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน คือ ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิด คำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้ง สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ เป็นการจัดระบบบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาคู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ

ทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการ ชั้นเรียนเชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

6. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ความหมายของประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การศึกษาเป็นการสร้างความเจริญงอกงามให้แก่มนุษย์ และมีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาสังคม และประเทศ โดยเฉพาะในบริบทที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงควรมีการใช้เทคนิค วิธีการใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษา และช่วยให้การบริหารการศึกษามุ่งบรรลุประสิทธิผลมากขึ้น การประกันคุณภาพเป็นวิธีที่นำมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาดังกล่าวช่วยให้โรงเรียนสามารถ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อความจำเป็นในการปรับตัวและตอบสนอง ความต้องการของผู้รับบริการของโรงเรียน จากแนวคิดประสิทธิผลของโรงเรียนจะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการศึกษาหรือผู้เรียน มาตรฐาน และระบบโรงเรียน ซึ่งตาม หลักการของทฤษฎีระบบ ทุกระบบย่อมประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ดังนั้น การวัดประสิทธิผลของระบบจึงต้องมีการกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตเพื่อเป็นเกณฑ์ในการวัด ดังนั้นผลผลิตที่เกิดจากการบริหารและการจัดการศึกษา ของโรงเรียนคือ คุณภาพของ นักเรียน และความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน จากการวิเคราะห์แนวคิดการประกันคุณภาพ การศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า เป้าหมายสำคัญของการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษามีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกันมากกับเป้าหมายประสิทธิผล ของโรงเรียน ซึ่งเป้าหมายสำคัญของแนวคิดทั้งสอง คือ การบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อผลิต ผู้เรียนที่มีคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ จึงอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานด้านการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่ประสิทธิผล (อคุศลย์ สุชีรัมย์, 2555 : 11) ซึ่งสอดคล้องกับพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 667) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้น และสุพัตรา ทรัพย์เสถียร (2546 : 31) อธิบายว่า ประสิทธิภาพ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลิตผู้เรียน

ที่มีคุณภาพ บรรลุสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง ผลลัพธ์เกี่ยวกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง ซึ่งใช้เป็นหลักเทียบเคียง ในการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

7. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก การบริหารจัดการศึกษาจึงต้องขับเคลื่อนไปในรูปแบบใหม่ให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพ ดังนี้

7.1 นโยบายการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

นโยบายของส่วนราชการ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายจากหน่วยงานต่าง ๆ อันได้แก่ นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2563. 1 - 6) ดังนี้

7.1.1 นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

จากการประชุมคณะรัฐมนตรี ในวันอังคารที่ 7 เมษายน 2563 มีมติให้เลื่อนเปิดเทอมจากวันที่ 16 พฤษภาคม เป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่อาจส่งผลกระทบต่อหลายด้านทั้งต่อตัวเด็ก ผู้ปกครอง ไปจนถึงครูและโรงเรียน ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดแนวนโยบายการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด 19 ตามแนวคิด “การเรียนรู้นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” ในทุกระดับชั้นและทุกประเภทการศึกษา ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา การศึกษาเอกชน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาสำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทักษะที่สำคัญในช่วงปิดเทอมให้แก่ผู้เรียน ทั้งภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โค้ดดิ้ง (coding) เป็นต้น แนวนโยบายดังกล่าวมีพื้นฐานการดำเนินการ 6 แนวทางและออกแบบการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนี้

7.1.1.1 พื้นฐานการดำเนินการ 6 แนวทาง ประกอบด้วย

1) จัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง “การเปิดเทอม” หมายถึง การเรียนที่โรงเรียนหรือการเรียนที่บ้าน ทั้งนี้ การตัดสินใจ จะขึ้นอยู่กับผลการประเมินสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

2) อำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกคน สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้แม้จะไม่สามารถไปโรงเรียนได้

3) ใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การเสนอขอช่องดิจิทัล TV จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ทั้งหมด 17 ช่อง เพื่อให้นักเรียนทุกระดับชั้น สามารถเรียนผ่าน DLTV ได้ ทั้งนี้ไม่มีการลงทุนเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ใดๆ เพิ่มเติมโดยไม่จำเป็น ซึ่ง กสทช. อนุมัติแล้วให้เริ่มออกอากาศเป็นเวลา 6 เดือน ตั้งแต่ 16 พฤษภาคม 2563 เป็นต้นไป หรือจนกว่าจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ โดยช่องดิจิทัล TV จำนวน 15 ช่อง เป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 1 ช่อง เป็นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และอีก 1 ช่อง เป็นของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) โดยให้ออกอากาศแบบความคมชัดปกติ(SD)

4) ตัดสินใจนโยบายต่าง ๆ บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการทั้งจากนักเรียน ครู และโรงเรียน โดยคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นที่ตั้ง และกระทรวงศึกษาธิการจะสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

5) ปรับปฏิทินการศึกษาของไทย ให้เอื้อต่อการ “เรียนเพื่อรู้” ของเด็กมากขึ้น รวมทั้งมีการปรับตารางเรียนตามความเหมาะสม โดยเวลาที่ชัดเจนจะคำนึงถึงภาระของทุกคนและการได้รับความรู้ครบตามช่วงวัยของเด็ก

6) บุคลากรทางการศึกษาทุกท่าน จะได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง และทำให้ทุกฝ่ายได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

7.1.1.2 แนวทางการออกแบบการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1) รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบให้สอดคล้องกับความปลอดภัยของพื้นที่ โดยมีการเรียนรู้แบบ Onsite ซึ่งจะประเมินสถานการณ์เพื่อจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน ในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสามารถไปโรงเรียนได้ ขณะที่พื้นที่ไม่ปลอดภัยจะมีการเรียนรู้หลักผ่านทาง On Air หรือ การเรียนรู้ผ่านโทรทัศน์จากช่อง DLTV ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์และมีการเรียนรู้แบบ Online เสริมผ่านสื่อดิจิทัลต่าง ๆ

2) นโยบายหลักที่นำมาใช้ คือ เพิ่มเวลาพัก ลดการประเมิน และงดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น โดยเน้นเรียนเฉพาะวิชากลุ่มสาระหลัก เพื่อให้นักเรียนผ่อนคลายลง ซึ่งนักเรียนมีเวลาพักในภาคเรียนที่ 1/2563 จำนวน 17 วัน และในภาคเรียนที่ 2/2563 จำนวน 37 วัน รวมทั้งสิ้น 54 วัน อย่างไรก็ตามแต่ละโรงเรียนอาจปรับเวลาเรียนชดเชยที่แตกต่างกัน เพื่อให้การเปิดเทอมปีการศึกษาหน้า กลับมาปกติในวันจันทร์ที่ 17 พฤษภาคม 2564

3) การเตรียมพร้อมในด้านระบบการเรียนรู้ทางไกลและระบบออนไลน์ โดยมีการทดสอบระบบเพื่อเตรียมความพร้อมให้มากที่สุดก่อนการเปิดเทอมจริง

4) กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้สนับสนุนการเรียนการสอนทางไกล ในสัดส่วน 80 % เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนขั้นพื้นฐานได้ อีก 20 % หรือมากกว่า โดยให้ทางโรงเรียนและคุณครูในแต่ละพื้นที่พิจารณาออกแบบตามความเหมาะสม

5) การเรียนผ่านการสอนทางไกลจะใช้โทรทัศน์ในระบบดิจิทัล และ DLTV เป็นหลัก ซึ่งได้รับการอนุเคราะห์สื่อจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมีดิจิทัลแพลตฟอร์มของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ DEEP และการเรียนการสอนแบบโต้ตอบออนไลน์เป็นสื่อเสริม

7.1.2 นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

สพฐ. ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยดำเนินการจัดประชุมทางไกลในวันที่ 7 พฤษภาคม 2563 เพื่อสร้างความเข้าใจ ถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลและเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียน โดยได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกล แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

7.1.2.1 ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อม (7 เมษายน – 17 พฤษภาคม 2563) ดำเนินการสำรวจความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอน ดำเนินการขออนุมัติใช้ช่องรายการ โทรทัศน์ในระบบดิจิทัลจาก กสทช. เพื่อจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมขออนุมัติเผยแพร่การเรียนการสอนจากห้องเรียนต้นทาง ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ฯ ดำเนินการจัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอนโดยครูต้นแบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ในโปรแกรมสำหรับให้บริการเผยแพร่เนื้อหาอิเล็กทรอนิกส์ หรือ OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ดิวฟรี.com,

e-Book เป็นต้น รวมถึงการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการให้บริการ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning ของกระทรวงศึกษาธิการ

7.1.2.2 ระยะเวลาที่ 2 การทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกล (18 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2563) ดำเนินการทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกลในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยการเผยแพร่สัญญาณจากมูลนิธิการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (DLTV) ระดับปฐมวัยเน้นกิจกรรมเตรียมความพร้อมเด็กระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นเนื้อหาตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดการเรียนการสอนผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล และระบบออนไลน์ โดยครูต้นแบบ ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งเปิดศูนย์รับฟังความคิดเห็นการเรียนการสอนทางไกลจากผู้ปกครอง ประชาชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา และประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ แนะนำช่องทางเรียนทางไกลให้กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง

7.1.2.3 ระยะเวลาที่ 3 การจัดการเรียนการสอน (1 กรกฎาคม 2563 – 30 เมษายน 2564) มีการวางแผนไว้เพื่อรองรับทั้งสถานการณ์ ดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่คลี่คลาย ดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยระบบทางไกลผ่าน DLTV และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยวิดีโอทัศน์การสอน โดยครูต้นแบบ และระบบออนไลน์ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา

สถานการณ์ที่ 2 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คลี่คลาย ดำเนินจัดการเรียนการสอนปกติในโรงเรียน โดยให้เว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และมีแผนเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ โดยจะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

7.1.2.4 ระยะเวลาที่ 4 การทดสอบและการศึกษาต่อ (1 เมษายน – 15 พฤษภาคม 2564) ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบและคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกี่ยวกับระบบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (TCAS, GAT, PAT) และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการทดสอบ ONET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับครูของสพฐ. โดยพัฒนาครูบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ทางไกล โดยจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลสำหรับครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือ เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านช่องทาง DLTV และ OBEC Channel มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วย

สรุปได้ว่า นโยบายการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดแนวนโยบายการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด 19 ตามแนวคิด “การเรียนรู้ นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” มีพื้นฐานการดำเนินการ 6 แนวทาง และออกแบบการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid -19) และสพฐ. ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยดำเนินการจัดประชุมทางไกลในวันที่ 7 พฤษภาคม 2563 เพื่อสร้างความเข้าใจ ถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลและเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียน โดยได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกล แบ่งเป็น 4 ระยะ

7.2 บทบาทของบุคลากรทางการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังคงมีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดบทบาทของบุคลากร ดังนี้

7.2.1 บทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564 : 41 - 43) กล่าวว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น ซึ่งถืออยู่ใกล้ชิดนักเรียน มีหน้าที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทุกรูปแบบ จึงต้องเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การเรียนการสอน นอกจากจะต้องดูแลตนเองแล้ว ยังต้องดูแลนักเรียนอีกด้วย โดยเฉพาะด้านสุขอนามัยตามมาตรการที่กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการกำหนด บทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีดังนี้

7.2.1.1 ประชุมออนไลน์ (Online) ชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ในการป้องกันการเฝ้าระวัง การเตรียมตัวของนักเรียนให้พร้อมก่อนเปิดเรียน

7.2.1.2 ประเมินความเสี่ยงของตนเองผ่านแอปพลิเคชัน Thai Save Thai (TST) อย่างสม่ำเสมอและสังเกตอาการป่วยของตนเอง หากมีอาการไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ได้กลิ่นไม่รู้สึก ให้หยุดปฏิบัติงาน และรีบไปพบแพทย์ทันที กรณีมีคน

ในครอบครัวป่วยด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักตัว ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

7.2.1.3 ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และสร้างความรู้ความเข้าใจของคำแนะนำในการป้องกันตนเอง และลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

7.2.1.4 จัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้แก่นักเรียน เช่น สอนวิธีการล้างมือที่ถูกต้อง การสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย คำแนะนำการปฏิบัติตัว การเว้นระยะห่างทางสังคม การทำความสะอาด หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมร่วมกันจำนวนมากเพื่อลดจำนวนคน

7.2.1.5 ปฏิบัติตาม 6 มาตรการหลัก 6 มาตรการเสริมของกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการกำหนดอย่างเคร่งครัด

7.2.1.6 คอยดูแล สอดส่องช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องสุขอนามัยให้เป็นไปตามมาตรการที่กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ได้แก่

1) ทำการตรวจคัดกรองสุขภาพนักเรียนทุกคนที่เข้ามาในโรงเรียนในตอนเช้า ใช้เครื่องวัดอุณหภูมิร่างกายพร้อมสังเกตอาการและสอบถามอาการของระบบทางเดินหายใจ เช่น ไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ได้กลิ่น ไม่รู้รส โดยติดสัญลักษณ์สติ๊กเกอร์หรือตราบีม แสดงให้เห็นชัดเจนว่าผ่านการคัดกรองแล้ว

2) กรณีพบนักเรียนหรือผู้มีอาการมีไข้ อุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป ร่วมกับอาการระบบทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่ง จัดให้อยู่ในพื้นที่แยกส่วน ประสานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อตรวจคัดกรองอีกครั้ง หากพบว่าผลตรวจเบื้องต้นเป็นบวกจึงแจ้งผู้ปกครองมารับ จากนั้นแจ้งผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุ และมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา

3) บันทึกผลการคัดกรองและส่งต่อประวัติการป่วย ตามแบบบันทึกการตรวจสุขภาพ

4) จัดอุปกรณ์การล้างมือ พร้อมใช้งานอย่างเพียงพอ เช่น เจลแอลกอฮอล์วางไว้บริเวณทางเข้า สนับสนุนมือบริเวณอ่างล้างมือ

7.2.1.7 ตรวจสอบ กำกับ ติดตามการมาเรียนของนักเรียนขาดเรียน ถูกกักตัว หรืออยู่ในกลุ่มเสี่ยง ต่อการติดโรค (Covid -19) และรายงานต่อผู้บริหาร

7.2.1.8 ปรับพฤติกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการที่ครูกำหนด ด้วยการแก้ปัญหาการเรียนรู้ใหม่ให้ถูกต้อง นั่นคือ “สร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์” หรือ “ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์”

7.2.1.9 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเครียด ว่าเป็นปฏิกิริยาปกติที่เกิดขึ้นได้ในภาวะวิกฤติที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และนำกระบวนการจัดการความเครียด การฝึกสติให้กลมกลืนและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละวัยร่วมกับการฝึกทักษะชีวิตที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ (Resilience) ให้กับนักเรียน ได้แก่ ทักษะชีวิต ด้านอารมณ์ สังคม และความคิด เป็นต้น

7.2.1.10 สังเกตอารมณ์ความเครียดของตัวเอง เนื่องจากภาระหน้าที่การดูแลนักเรียนจำนวนมาก และกำกับให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นบทบาทสำคัญอาจจะสร้างความเครียดวิตกกังวลทั้งจากการเฝ้าระวังนักเรียนและการป้องกันตัวเองจากการสัมผัสกับเชื้อโรค ดังนั้นเมื่อครูมีความเครียด จากสาเหตุต่าง ๆ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) กรณีมีความสับสนกับมาตรการของโรงเรียนที่ไม่ชัดเจน แนะนำให้สอบถามกับผู้บริหารโรงเรียนหรือเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และข้อปฏิบัติที่ตรงกัน

2) กรณีมีความวิตกกังวล กลัวการติดเชื้อในโรงเรียน ให้พูดคุยสื่อสาร ถึงความไม่สบายใจ และร้องขอสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนที่เพียงพอต่อการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น สถานที่ สื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ การส่งงานหรือตรวจการบ้าน เป็นต้น หากตนเองเป็นกลุ่มเสี่ยง หรือมีโรคประจำตัวก็สามารถเข้ารับการตรวจ รักษาตามมาตรการที่กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3) จัดให้มีกิจกรรมบำบัดความเครียด โดยการฝึกสติให้เป็นกิจวัตรก่อนเริ่มการเรียนการสอนเพื่อลดความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ที่ตึงเครียดนี้

7.2.1.11 กำกับและติดตามการได้รับวัคซีนของนักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียนให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนดและเป็นปัจจุบัน

7.2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564 : 43 - 44) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนตั้งแต่การวางแผน การกำหนดนโยบายสถานศึกษา การเตรียมความพร้อมการเปิดเรียน การส่งเสริมครูในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน การกำกับติดตามช่วยเหลือ การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน การแก้ไขปัญหา การประเมินสถานการณ์ การรายงาน ตลอดจนร่วมมือกับครูและบุคลากร ผู้ปกครองนักเรียน

ให้การตรวจสอบสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน โดยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีดังนี้

7.2.2.1 จัดให้มีการประชุมหารือร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้นำชุมชน และมีมติให้ความเห็นชอบร่วมกันในการจัดพื้นที่ และรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

7.2.2.2 ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในโรงเรียน

7.2.2.3 แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการควบคุมดูแลและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ท้องถิ่น ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง

7.2.2.4 ประเมินความพร้อมผ่าน Thai Stop Covid Plus (TSC+) และรายงานการติดตามการประเมินผลผ่าน MOE Covid

7.2.2.5 ทบทวน ปรับปรุง ซักซ้อมปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุของโรงเรียน ในภาวะที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

7.2.2.6 จัดให้มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์แนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ แนวปฏิบัติ และการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการ โรงเรียน ผ่านช่องทางสื่อที่เหมาะสม และติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

7.2.2.7 สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ได้รับวัคซีนครบโดส ตั้งแต่ร้อยละ 85 ขึ้นไป

7.2.2.8 สนับสนุนให้มีการตรวจคัดกรอง Antigen Test Kit (ATK) ตามมาตรการของภาครัฐ

7.2.2.9 สนับสนุน ส่งเสริม ให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองประเมินตนเองผ่าน Thai Save Thai (TST) ตามเกณฑ์จำแนกเขตพื้นที่การแพร่ระบาด

7.2.2.10 สื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อลดการรังเกียจ และลดการตีตราทางสังคม (Social Stigma) กรณีพบว่ามีบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน หรือผู้ปกครองติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

7.2.2.11 กำหนดมาตรการคัดกรองสุขภาพทุกคน บริเวณจุดแรกเข้าไปในโรงเรียน (Point of Entry) ให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากร และผู้มาติดต่อ และจัดให้มีพื้นที่

แยกโรค อุปกรณ์ป้องกัน เช่น หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ อย่างเพียงพอ รวมถึงเพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในกรณีที่พบนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือสงสัย

7.2.2.12 จัดให้นักเรียนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสมตามบริบทได้อย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบ ติดตาม กรณีนักเรียนขาดเรียน ลาป่วย การปิดโรงเรียนการจัดให้มีการเรียนการสอนทางไกล สื่อออนไลน์ การติดต่อทางโทรศัพท์ หรือ Social Media เป็นรายวัน หรือรายสัปดาห์

7.2.2.13 กรณีพบนักเรียน ครู บุคลากร หรือผู้ปกครองอยู่ในกลุ่มเสี่ยง หรือผู้ป่วยยืนยันเข้ามาในโรงเรียน ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่เพื่อดำเนินการสอบสวนโรคและพิจารณาดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุและมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษา

7.2.2.14 มีมาตรการให้นักเรียนได้รับอาหารกลางวันและอาหารเสริมนมตามสิทธิที่ควรได้รับกรณีพบอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรืออยู่ในช่วงกักตัว

7.2.2.15 ควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดภายในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด และต่อเนื่อง

7.2.2.16 เชื่อมบ้าน สร้างขวัญกำลังใจนักเรียน ทั้งนักเรียนที่มาเรียนแบบปกติ และที่ไม่สามารถมาเรียนแบบปกติได้

สรุปได้ว่า บทบาทของบุคลากรทางการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนตั้งแต่การวางแผน การกำหนดนโยบายสถานศึกษา การเตรียมความพร้อม การเปิดเรียน การส่งเสริมครูในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน การกำกับติดตามช่วยเหลือ การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน การแก้ไขปัญหา การประเมินสถานการณ์การรายงาน ตลอดจนร่วมมือกับครูและบุคลากร ผู้ปกครองนักเรียน ให้การตรวจสอบสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน

7.3 การติดตามและประเมินผลการดำเนินการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญที่จะต้องดำเนินการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ เพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาหรือรับทราบความก้าวหน้า

ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะมี 3 ระดับ ประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2564 : 49 - 50)

7.3.1 ระดับสถานศึกษา

สถานศึกษากำหนดหรือแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการตามแนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยให้มีการติดตามและประเมินผล ดังนี้

7.3.1.1 การนำแนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ

7.3.1.2 การประเมินตนเองผ่านระบบ Thai Stop Covid Plus :TSC+ และรายงานการติดตามการประเมินผลผ่าน MOE Covid

7.3.1.3 การปฏิบัติตามมาตรการ Sandbox : Safety Zone in School ทั้ง 4 องค์ประกอบ

7.3.1.4 การปฏิบัติตาม 7 มาตรการเข้มของสถานศึกษาระหว่างการจัดการเรียนการสอน

7.3.1.5 การทำและการปฏิบัติตามแผนการเผชิญเหตุที่กำหนดไว้

7.3.1.6 การรายงานข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7.3.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากำหนดหรือแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสถานศึกษาในสังกัด ดังนี้

7.3.2.1 การนำแนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ

7.3.2.2 การประเมินตนเองผ่านระบบ Thai Stop Covid Plus :TSC+ และรายงานการติดตามการประเมินผลผ่าน MOE Covid

7.3.2.3 การปฏิบัติตามมาตรการ Sandbox : Safety Zone in School ทั้ง 4 องค์ประกอบ

7.3.2.4 การปฏิบัติตาม 7 มาตรการเข้มระหว่างการจัดการเรียนการสอน

7.3.2.5 การทำและการปฏิบัติตามแผนการเผชิญเหตุที่กำหนดไว้

7.3.2.6 การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรับรายงานข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ

7.3.2.7 รายงานผลการดำเนินงานและข้อมูลที่สำคัญต่อสำนักงาน

คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.3.3 ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหรือแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด ดังนี้

7.3.3.1 การลงพื้นที่กำกับ ติดตาม และประเมินผลแบบ Site Visit โดยการสุ่มเฉพาะพื้นที่เป้าหมายหรือเขตตรวจราชการ เพื่อรับรองผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อทราบผลการนำแนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปใช้

7.3.3.2 กำกับ ติดตาม และประเมินผลแบบ Online ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 100% โดยใช้เครื่องมือติดตามที่สร้างขึ้น

7.3.3.3 รายงานผลการดำเนินงานตามแนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การติดตามและประเมินผลการดำเนินการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นกระบวนการสำคัญที่จะต้องดำเนินการเพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหา รับทราบความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะในการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพต่อไป

7.4 แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 นำแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2564 : 1) มาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับโรงเรียนในสังกัด ผู้วิจัยจึงนำเสนอเพื่อใช้

เป็นแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.4.1 แนวคิดหลัก

ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 (New Normal /การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา) วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด การประเมินคุณภาพภายนอก ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก การประเมิน SAR และระยะสอง การประเมินจากการตรวจเยี่ยม (Site Visit) เป็นไปตามความสมัครใจของสถานศึกษา

7.4.2 แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19

7.4.2.1 ระยะแรก “การประเมิน SAR” ประเมินจากผลการวิเคราะห์ SAR ของสถานศึกษา ซึ่งส่งผ่านหน่วยงานต้นสังกัดตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 พิจารณาจากสิ่งที่ปรากฏใน SAR และเอกสารประกอบที่แนบมา กับ SAR เท่านั้น (ไม่ต้องขออะไรเพิ่มจากสถานศึกษา เพื่อลดภาระของสถานศึกษา) และเกณฑ์การประเมิน SAR พิจารณาแยกเป็นรายมาตรฐาน ตามการประกันคุณภาพภายใน (IQA) และสรุปผลการประเมิน SAR มีระดับคุณภาพ 3 ระดับ ตามรายมาตรฐาน คือ “ดี” “พอใช้” และ “ปรับปรุง”

7.4.2.2 ระยะสอง “การประเมินจากการตรวจเยี่ยม (Site Visit)” เมื่อสถานศึกษาได้รับผลการประเมิน SAR อย่างเป็นทางการจาก สมศ. แล้ว ถ้าต้องการให้ สมศ. ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม สถานศึกษาสามารถร้องขอให้ สมศ. เข้าไปตรวจเยี่ยมได้ ระบุตารางนัดหมาย และประเด็นการตรวจ ซึ่งการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมจะใช้เวลาอันน้อยที่สุด ไม่มีการสรุปผลด้วยวาจาที่สถานศึกษา เพื่อลดการสัมผัสตามหลักการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และเกณฑ์การประเมินจากการตรวจเยี่ยม (Site visit) พิจารณาแยกเป็นรายมาตรฐานตามการประกันคุณภาพภายใน (IQA) และสรุปผลการประเมินจากการตรวจเยี่ยม (Site visit) มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ “ดีเยี่ยม” “ดีมาก” “ดี” “พอใช้” และ “ปรับปรุง”

สรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก การประเมิน SAR มีระดับคุณภาพ 3 ระดับ ตามรายมาตรฐาน คือ “ดี” “พอใช้” และ “ปรับปรุง” และระยะสอง การประเมินจากการตรวจเยี่ยม (Site Visit) เป็นไปตามความสมัครใจของสถานศึกษา มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ “ดีเยี่ยม” “ดีมาก” “ดี” “พอใช้” และ “ปรับปรุง”

จากการศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีมาตรฐานการศึกษา เป็นเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา และเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งนับว่าเป็น ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องภายใต้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้น ประสิทธิภาพการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 จึงหมายถึง ผลลัพธ์เกี่ยวกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ของการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง ซึ่งใช้เป็นหลักเทียบเคียงในการส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษาประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษา 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน คือ ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารการคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ตามหลักสูตรการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและด้านคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ คือ เป็นการจักระบบบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงาน พัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาคู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ ทางวิชาชีพ และจักระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาส ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียน อย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มา ให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

1. ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดระดับประถมศึกษาและขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ใน 3 อำเภอของจังหวัดระยอง ได้แก่ อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา และมีข้อมูลโรงเรียนในสังกัด 87 แห่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา 74 คน และครูและบุคลากรทางการศึกษา 1,147 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. 2564 : 35 - 40)

2. ทิศทางการจัดการศึกษา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามภารกิจ เป็นกรอบการขับเคลื่อนการบริหารจัดการและการยกระดับคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม องค์กร พันธกิจ และเป้าประสงค์ ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

“เป็นผู้นำแห่งนวัตกรรมจัดการศึกษา สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน สืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่วิถีพอเพียง”

ค่านิยมองค์กร

“ระยอง 2 มุ่งมั่น สร้างสรรค์ประสิทธิผล”

Rayong2 RACE

R = Responsible ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

A = Alert รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

C = Creative สร้างสรรค์

E = Effective ประสิทธิภาพ

พันธกิจ

- ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ
- พัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทุกระดับอย่างมืออาชีพ
- พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- ส่งเสริม สนับสนุน พื้นฟู อนุรักษ์สืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำ ทั้งด้าน โอกาส และคุณภาพ
2. ยุทธศาสตร์เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้
3. ยุทธศาสตร์บูรณาการประสานความร่วมมือ
4. ยุทธศาสตร์รู้รักเหง้าเท่าทันสังคม

เป้าหมาย

เด็กะของ 2 เด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาภาคบังคับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ต้อง

1. ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพทุกคน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องใส่ใจ ในการสร้างประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน
3. ทุกภาคส่วนของจังหวัดต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต ๒ ต้องติดตามการทำงานทุก ประเด็น และรายงานความเคลื่อนไหวเป็นระยะ

ภาพลักษณ์เด็กะของ 2

เด็กดีสารภีทะเล “กตัญญู รู้รักเหง้า เท่าทันสังคม อุดมปัญญา รักหาวินัย มีรายได้ ใฝ่ใจสุขภาพ”

ตัวชี้วัด

1. เด็กทุกคนอ่านออกเขียนได้
2. เด็กทุกคนท่องสูตรคูณ/คิดคำนวณได้
3. เด็กรู้จักศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. นักเรียนผ่านการประเมินเป็นเด็กดีสารภีทะเล
5. นักเรียนมีคะแนนจากการสอบวัดระดับชาติ อย่างน้อย ร้อยละ 50
6. โรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการสอบวัดระดับชาติ อย่างน้อย ร้อยละ 50
7. นักเรียนมีโครงการวิชาการ วิชาชีวิต และวิชาชีพ ในแต่ละภาคเรียน การน่าน โยบาย

คู่มือปฏิบัติ

Rayong2 Academy บูรณาการ วิชาการ วิชาชีพ วิชาชีวิต ตามรอยวิถีไทย ใส่ใจสังคม รอบด้าน เชื่อมประสานค่านิยม 12 ประการ และ STEAM องค์กรความรู้ที่จำเป็น ด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาไทยเทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปะ คณิตศาสตร์ และคุณธรรม โดยใช้ศิลปะ (Art) เป็นแกนในการเรียนรู้

นโยบาย 8 อ. คู่ความเป็นเลิศ

1. อ่านเก่ง เขียนสวย
2. โอเน็ต (O-NET) เป็นหนึ่ง
3. อาเขียนสร้างสรรค์
4. อังกฤษสื่อสาร
5. ICT เพื่อการเรียนรู้
6. องค์กรแห่งความร่วมมือ
7. อาชีพพื้นฐาน
8. อนามัยแข็งแรง

เป้าหมายการจัดการศึกษา “4 ดี”

1. เป็นคนดี หมายถึง นักเรียนที่มีคุณลักษณะคนดี คุณธรรม ค่านิยมต่าง ๆ เพื่อการจรรโลง สังคมไทยให้อยู่เย็นเป็นสุข
2. เรียนรู้ดี หมายถึง นักเรียนที่มีทักษะด้านวิชาการ อ่านออกเขียนได้ มีผลการทดสอบระดับชาติอยู่ในระดับน่าพอใจ
3. ทักษะชีวิตดี หมายถึง นักเรียนที่มีทักษะในการดำรงอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรู้เท่าทัน มีวิจรณ์ญาณในการไตร่ตรองข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ
4. ทักษะอาชีพดี หมายถึง นักเรียนที่มีทักษะในการประกอบอาชีพ หารายได้ มีความเป็นนักธุรกิจน้อยตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเรียน

เป้าหมายตัวชี้วัด

1. เด็กทุกคนอ่านออกเขียนได้
2. เด็กทุกคนท่องสูตรคูณ/คิดคำนวณได้
3. เด็กรู้จักศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. นักเรียนผ่านการประเมินเป็นเด็กดีสารภีทะเล
5. นักเรียนมีคะแนนจากการสอบวัดระดับชาติอย่างน้อยร้อยละ 50
6. โรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการสอบวัดระดับชาติอย่างน้อย ร้อยละ 50
7. นักเรียนมีโครงการวิชาการ วิชาชีวิต และวิชาชีพ ในแต่ละภาคเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยต่างประเทศ

โคโกส ซัมเมล์ และแอลินี ดายน์ (Cokkos-Semmel and Eleni Dainne, 2002 : 516 - A) ได้ทำการศึกษากลยุทธ์และกระบวนการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัย ผลการศึกษา พบว่า 1) มหาวิทยาลัยมีการใช้กลยุทธ์ระดับมาก แต่ใช้กระบวนการในระดับน้อย 2) กลยุทธ์ใช้เทคโนโลยีมากที่สุด 3) ไม่มีความแตกต่างระหว่างการใช้ภาวะผู้นำในกลยุทธ์และกระบวนการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน 4) กลยุทธ์และกระบวนการจัดการความรู้สามารถจำแนกประสิทธิภาพการจัดการความรู้ได้ร้อยละ 76 มีความแปรปรวนของประสิทธิผลระหว่างร้อยละ 46.6 (ด้านการวัดผล) ถึงร้อยละ 30.1 (ด้านวัฒนธรรม) และ 5) กระบวนการวัดผลเป็นปัจจัยที่มีความวิกฤตมากที่สุดต่อประสิทธิภาพของระบบการจัดการความรู้

โคลแมน (Coleman, 2008 : 10) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการความรู้และกระบวนการปรับปรุงโรงเรียน ความสามารถในการสร้างองค์กรมีความสำคัญต่อผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในความท้าทายของการปรับปรุงโรงเรียน เป้าหมายของการปรับปรุง คือ การปรับปรุงการเรียนการสอนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การใช้ประโยชน์จากข้อมูลและความรู้ที่ใช้ร่วมกันผ่านการจัดการความรู้และกลายเป็นเครื่องมือในการจัดการประสิทธิภาพการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่เหมาะสมและทั่วถึงในการจัดการความรู้และกลยุทธ์จะตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่ลึกซึ่งมีความสามารถที่ดีที่สุดในการปรับปรุงข้อมูลโรงเรียน การปฏิรูปกระบวนการ และผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้กลยุทธ์การจัดการความรู้ในการตัดสินใจ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น

เอเทรีย (Atria, 2000 : 144) ได้วิจัยผลกระทบของการประกันคุณภาพของรัฐอิตาลีและกระบวนการวางแผนพัฒนาครูเมืองซิกาโก้ ที่มีทัศนคติต่อการปรับปรุงสถานศึกษาการศึกษานี้ เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการประกันคุณภาพและกระบวนการวางแผนพัฒนาครูเมืองซิกาโก้ ที่มีทัศนคติต่อการปรับปรุงสถานศึกษา ผลการศึกษาระบบการวางแผนเพื่อปรับปรุงและประกันคุณภาพของรัฐอิตาลีส่งผลในทางบวกต่อทัศนคติของครูที่มีต่อการปรับปรุงสถานศึกษา

อับดัลลาห์ และ รีฟา (Abdallah and Refa, 2016 : 30 - 36) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพในโครงการศึกษาครูของปาเลสไตน์ บทเรียนสำหรับความเป็นผู้นำของคณะและหลักสูตร การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินมิติของคุณภาพในโครงการศึกษาครูในปาเลสไตน์ก่อนการศึกษาจากมุมมองของกลุ่มครูและครูนักเรียนที่มีจุดมุ่งหมายในสามมหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้การสัมภาษณ์เชิงลึกและกลุ่มโฟกัสได้ดำเนินการผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผลการเรียนรู้ที่ตั้งใจไว้ของหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนและการปฏิบัติ

และกลไกในการสนับสนุนและประเมินความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ยังไม่ถึงระดับคุณภาพที่มุ่งเข้าไปในภารกิจของโครงการ การศึกษาเสนอข้อแนะนำสำหรับการปรับปรุงในสามด้านของโปรแกรมการศึกษาครูของปาเลสไตน์ : คุณภาพของการเรียนการสอน คุณภาพของโอกาสในการเรียนรู้สำหรับทั้งครูนักเรียนและครูผู้สอนที่สอนพวกเขาและคุณภาพของความเป็นผู้นำทางวิชาการจากฝ่ายบริหาร

ออดเดน และ ซีอุน (Odden and Ciune 2005 : 6 - 10) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสรุปว่าการปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาจะเป็นหนทางที่จะปรับปรุงการศึกษาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่จะสอนนักเรียนทุกคนให้มีมาตรฐานที่ดีโดยเป้าหมายที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องกำหนดคือ 1) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน 2) เพิ่มปริมาณหลักสูตร ให้นักเรียนเลือกหลาย ๆ อย่างมีการจัดการที่ดีเกี่ยวกับการเงิน ธุรการ บุคลากร และเวลา ทั้งในระดับโรงเรียนและห้องเรียน จุดเน้นที่สำคัญคือการสรรงบประมาณให้เพียงพอ

มุฮัมมัด แอซซิม Muhammad Azeem (2012 : 242 - 247) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนการศึกษาในระดับรัฐปัญหาประเทศปากีสถาน องค์ประกอบของประสิทธิผลของโรงเรียน มีทั้งสิ้น 17 องค์ประกอบ ผลศึกษาพบว่า ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นกุญแจสำคัญในประสิทธิผลของโรงเรียน รวมถึงความสัมพันธ์กับชุมชน การพัฒนาครู และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ โดยออกแบบหลักสูตรตามความต้องการของสังคม และการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. งานวิจัยในประเทศ

นวัตกร หอมสิน (2556 : 95, 104 - 127, 225 - 233) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบ 3) เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จ 4) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบ และ 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการดำเนินงานการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนละทายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed - Methodology) ประยุกต์ใช้การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้มาด้วยความสมัครใจ และต้องการเข้าร่วมวิจัย จำนวน 33 คน เครื่องมือมี 2 ประเภท คือเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนางาน และ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการความรู้

เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งสิ้น 91 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 15 กิจกรรม พบว่า ทุกกิจกรรมสามารถปฏิบัติจนเกิดการพัฒนาศิลปะสาธารณะของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสรุป รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาศิลปะสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา มีการพัฒนาการทำงานแบบมีส่วนร่วมเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสม คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานเกิดกระบวนการทำงานเป็นทีม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และถอดองค์ความรู้ภายในโรงเรียน และสามารถใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่า

ประเสริฐ เพ็ชรสิงห์ (2557 : 14, 75 – 81, 104 - 107) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสระบุรี โดยการมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2556 จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี มีระดับความสัมพันธ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขจรศักดิ์ โสมราช (2557 : 4, 97-101, 119-120) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ซึ่งมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และห่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การทำงานเป็นทีม 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านกระบวนการ

กัททญาณี โอรัตนปัญญา (2559 : 5, 60 - 66, 94 - 96) ได้ทำศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร โดยมีจุดประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรถึงความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร การวิจัยดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร จำนวน 165 คน ซึ่งใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการใส่สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร มีระดับ การจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับ การจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ปานกลาง และมากที่สุด ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (Knowledge Vision : KV) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 อยู่ในระดับมาก ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing : KS) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านองค์ความรู้ที่องค์กรได้เก็บสะสมไว้เป็นคลังความรู้ (Knowledge Assets: KA) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) เปรียบเทียบการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคลยอมรับตามสมมติฐานที่ตั้งไป และ 3) ข้อเสนอแนะต่อการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร หน่วยงานได้มีการตรวจสอบติดตามการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยเป็นไปตามกระบวนการที่ได้จัดทำแผนเพื่อให้ตรงตามวิสัยทัศน์ และแผนที่วางไว้ มีการส่งเสริมให้บุคลากรให้ช่วยกันคิดระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เพื่อนำมาถ่ายทอด สร้างเครือข่ายในการเรียนรู้งาน โดยการสอนงานผ่านกลุ่ม line โดยหาซอฟต์แวร์ที่พร้อมใช้ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการทำงาน ใช้ในการสืบค้นข้อมูลระบบสารสนเทศ ในการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

ศิริรัตน์ โนจิตร (2560 : 7 - 8, 100 - 108, 195 - 199) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการดำเนินงานส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ หาสาเหตุพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนา ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 3 ปัจจัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ครอบครัวและชุมชน การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกันและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 70.90 และมีความคลาดเคลื่อน $\pm .27237$ และ 7) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการส่งเสริมปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญใน 3 ปัจจัย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองครอบครัวและชุมชน การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกันและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูง

ปิยพร บุญใบ (2563 : 8, 103 - 114, 201 - 211) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 340 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 70 คน และครูผู้สอน จำนวน 200 คน ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กระบวนการจัดการความรู้ มีเป้าหมายหลักให้เกิดการมีส่วนร่วม ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ปรับปรุงระดับความสัมพันธ์ให้มีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมความรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์ไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

จะเห็นได้ว่าการศึกษาเอกสาร วารสาร งานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการความรู้ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และอื่น ๆ ยังไม่พบว่ามีวิธีการใดที่สามารถพัฒนาได้อย่าง ยั่งยืน และสามารถบูรณาการกับเรื่องอื่น ๆ ได้เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น ทั้งในด้านการพัฒนาจนเกิดการเรียนรู้ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการจัดการความรู้เพื่อมาพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาเพื่อให้เกิดผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชยะของ เขต 2 ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชยะของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,147 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชยะของ เขต 2. 2564 : 35 - 40)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชยะของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,147 คน โดยการเปิดตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970a : 608 - 609) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นที่ตั้งของสถานศึกษา เป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างครูของสถานศึกษาแต่ละอำเภอที่ตั้ง ของสถานศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียด ดังตาราง 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา

อำเภอ	ประชากรครู	กลุ่มตัวอย่างครู
แก่ง	793	201
วังจันทร์	182	46
เขาชะเมา	172	44
รวม	1,147	291

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert Scale, 1967 : 90 - 95) จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 จำนวน 70 ข้อ แบ่งเป็น 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

2.1 การบ่งชี้ความรู้	จำนวน 10 ข้อ
2.2 การสร้างและแสวงหาความรู้	จำนวน 10 ข้อ
2.3 การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	จำนวน 10 ข้อ
2.4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้	จำนวน 10 ข้อ
2.5 การเข้าถึงความรู้	จำนวน 10 ข้อ
2.6 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	จำนวน 10 ข้อ
2.7 การเรียนรู้	จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 จำนวน 21 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย

3.1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน	จำนวน 10 ข้อ
3.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	จำนวน 6 ข้อ
3.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 5 ข้อ

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัดในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert Scale, 1967 : 90 - 95) ดังนี้

5 หมายถึง มีการจัดการความรู้มากที่สุด หรือประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการจัดการความรู้มากที่สุด หรือประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในดับมาก

3 หมายถึง มีการจัดการความรู้มากที่สุด หรือประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการจัดการความรู้มากที่สุด หรือประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในดับน้อย

1 หมายถึง มีการจัดการความรู้มากที่สุด หรือประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในดับน้อยที่สุด

3. สร้างข้อความที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้จำนวน 70 ข้อ และข้อความที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 จำนวน 21 ข้อ ตามนิยามศัพท์ที่ได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4. นำข้อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความตรงของข้อความจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อความรายชื่อว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าย่ตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าย่ไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าย่ไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความ และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ดังนี้ การจัดการความรู้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และแบบสอบถามประสิทธิผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

5. นำข้อความที่คัดเลือกไว้จากข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการจัดการความรู้ ตามความคิดเห็นของครู และแบบสอบถามประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุค โควิด 19 แล้วนำไปทดลองใช้กับครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมา วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้สอบถามการจัดการ ความรู้ จำนวน 70 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.70 และได้ข้อความที่ใช้สอบถาม ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุค โควิด 19 จำนวน 21 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.41

6. นำข้อความที่ได้คัดเลือกไว้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการจัดการความรู้และ แบบสอบถามประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุค โควิด 19 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ระยะของ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (C-Coefficient) ของครอนบราก (Cronbach, 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ เท่ากับ 0.92 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุค โควิด 19 เท่ากับ 0.73

7. นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นแล้วตามข้อ 6 ที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 ฉบับ ด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบและรวบรวมไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

- วิเคราะห์การจัดการความรู้ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560 : 121)
 - คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการจัดการความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด
 - คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการจัดการความรู้ อยู่ในระดับมาก
 - คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการจัดการความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการจัดการความรู้ อยู่ในระดับน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการจัดการความรู้ น้อยที่สุดในระดับน้อยที่สุด
- วิเคราะห์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560 : 121)
 - คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 อยู่ในระดับมากที่สุด
 - คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 อยู่ในระดับมาก
 - คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 อยู่ในระดับปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 อยู่ในระดับน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2560 : 314)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91 - 1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 - 0.90	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 - 0.70	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.30	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) ใช้ในการวิเคราะห์การจัดการความรู้และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 42)
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์การจัดการความรู้และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560 : 68)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Congruence : IOC) ใช้ในการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2560 : 206)
2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกข้อความรายข้อ โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2560 : 212)
3. สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการจัดการความรู้และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 ทั้งฉบับ โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2560 : 210)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ใช้สำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 (บุญชม ศรีสะอาด. 2560 : 83)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
Sig	แทน	ค่าสำคัญทางสถิติทดสอบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
X	แทน	การจัดการความรู้
X ₁	แทน	การบ่งชี้ความรู้
X ₂	แทน	การสร้างและแสวงหาความรู้
X ₃	แทน	การจัดความรู้ให้เป็นระบบ
X ₄	แทน	การประมวลและกลั่นกรองความรู้
X ₅	แทน	การเข้าถึงความรู้
X ₆	แทน	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้
X ₇	แทน	การเรียนรู้
Y	แทน	ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19
Y ₁	แทน	ด้านคุณภาพของผู้เรียน
Y ₂	แทน	ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ
Y ₃	แทน	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
\hat{Y}	แทน	ค่าการพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 ในรูป คะแนนดิบ
\hat{Z}_y	แทน	ค่าการพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 ในรูปคะแนนมาตรฐาน
Z_x	แทน	การจัดการความรู้ ในรูปคะแนนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาของ เขต 2 โดยใช้ค่าสถิติ (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยใช้ค่าสถิติ (\bar{X})
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผล
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ของ เขต 2 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation
Coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ของ เขต 2

ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 2

ตาราง 2 การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวม และรายด้าน

การจัดการความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. การบ่งชี้ความรู้	3.96	0.32	มาก	7
2. การสร้างและแสวงหาความรู้	4.37	0.34	มาก	1
3. การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ	4.30	0.36	มาก	5
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้	4.36	0.38	มาก	2
5. การเข้าถึงความรู้	4.35	0.36	มาก	4
6. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	4.28	0.31	มาก	6
7. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	4.36	0.36	มาก	3
รวม	4.28	00.35	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การสร้างและแสวงหาความรู้ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.34) การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.36) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.38) การเข้าถึงความรู้ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.36) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.36) การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.31) และทักษะด้านการบ่งชี้ความรู้ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.32)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 การบ่งชี้ความรู้ จำแนกตามรายชื่อ

การบ่งชี้ความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนที่ความรู้เพื่อหาว่าความรู้ใดที่มีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา	4.45	0.59	มาก	3
2. สถานศึกษาร่วมกันค้นหาว่า ความรู้หลักการใดบ้างมีความสำคัญในการนำมาใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบท	4.35	0.65	มาก	6
3. สถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร	4.35	0.62	มาก	6
4. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคเพื่อกำหนดความรู้ที่จำเป็นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา	4.39	0.64	มาก	4
5. สถานศึกษามีการวิเคราะห์จุดเด่นในการพัฒนาเพื่อกำหนดความรู้ที่จำเป็นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา	4.48	0.59	มาก	1
6. สถานศึกษามีการร่วมกันวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อยเพื่อใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษา	4.38	0.62	มาก	5
7. สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา	4.47	0.57	มาก	2

ตาราง 3 (ต่อ)

การบ่งชี้ความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
8. สถานศึกษากำหนดความรู้ที่จำเป็นต่อ งานที่ปฏิบัติและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา	4.48	0.57	มาก	1
9. สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำ แผนที่ความรู้เพื่อจัดลำดับความสำคัญ ของความรู้เหล่านั้น	4.30	0.63	มาก	7
10. สถานศึกษาวางระบบวิธีการค้นหา ความรู้โดยการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ	4.45	0.59	มาก	3
รวม	3.96	0.61	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 2 การบ่งชี้ความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นราย
ข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษา
กำหนดความรู้ที่จำเป็นต่องานที่ปฏิบัติและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.48$,
S.D. = 0.57) สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา ที่สอดคล้อง
กับความต้องการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.57) สถานศึกษามีการจัดทำแผนที่ความรู้
เพื่อหาว่าความรู้ใดที่มีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.59) และสถานศึกษา
วางระบบวิธีการค้นหาความรู้โดยการปฏิบัติอย่างเป็นระบบตามลำดับ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.59)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 การสร้างและแสวงหาความรู้ จำแนกตามรายชื่อ

การสร้างและแสวงหาความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการสร้างความรู้ภายในมาพัฒนางานอย่างเป็นระบบ	4.33	0.66	มาก	7
บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการสร้างความรู้ภายนอกมาพัฒนางานอย่างเป็นระบบ	4.44	0.60	มาก	3
2. บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการสร้างความรู้ภายในมาพัฒนางานอย่างเป็นระบบ	4.33	0.66	มาก	7
3. บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการสร้างความรู้ภายนอกมาพัฒนางานอย่างเป็นระบบ	4.44	0.60	มาก	3
4. บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ จากภายในพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	4.38	0.62	มาก	5
5. บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ จากภายนอกมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	4.48	0.60	มาก	1
6. สถานศึกษาดึงความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่อาจกระจัดกระจายมารวมไว้เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	4.41	0.62	มาก	4
7. สถานศึกษาการจัดการจัดหา เอกสาร/แหล่งความรู้ครอบคลุมและเพียงพอต่อการแสวงหาความรู้	4.38	0.63	มาก	5
8. สถานศึกษาเลือกข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำมาสร้างความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมใหม่เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา	4.46	0.61	มาก	2
9. สถานศึกษามีความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ และผู้เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอกมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	4.36	0.62	มาก	6

ตาราง 4 (ต่อ)

การสร้างและแสวงหาความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
10. บรรยากาศในสถานศึกษาเอื้อต่อการสร้างและแสวงหาความรู้	4.18	0.64	มาก	9
11. วัฒนธรรมขององค์กรในสถานศึกษาเอื้อต่อการสร้างและแสวงหาความรู้	4.28	0.67	มาก	8
รวม	4.37	0.63	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 การสร้างและแสวงหาความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จากภายนอกมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.60) สถานศึกษาเลือกข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำมาสร้างความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมใหม่เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.61) และบุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการสร้างความรู้ภายนอกมาพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ จำแนกตามรายข้อ

การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพต่อการจัดเก็บความรู้	4.33	0.70	มาก	4
2. สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อการจัดเก็บความรู้	4.38	0.63	มาก	2
3. สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการจัดเก็บความรู้	4.29	0.70	มาก	6

ตาราง 5 (ต่อ)

การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
4. สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลที่สามารถค้นหาและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว	4.35	0.69	มาก	3
5. สถานศึกษาสร้างรูปแบบในการจัดเก็บความรู้ไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งระบบ	4.19	0.69	มาก	8
6. สถานศึกษาจัดทำคู่มือและแบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลสำหรับบุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเป็นแนวทางในการหาข้อมูล	4.20	0.68	มาก	7
7. สถานศึกษาจัดสร้างมุมมองความรู้ มุม KM ที่เกิดจากการจัดการความรู้และรวบรวมวิธีการปฏิบัติที่ดี	4.29	0.70	มาก	6
8. บุคลากรจัดเก็บข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รูปแบบข้อมูลออนไลน์	4.18	0.70	มาก	8
9. บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าสู่ระบบการจัดเก็บความรู้ได้ตามต้องการ และทันเวลา	4.31	0.66	มาก	5
10. สถานศึกษาสร้างโปรแกรมในการจัดเก็บข้อมูล	4.43	0.62	มาก	1
รวม	4.30	0.68	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 การจัดความรู้ให้เป็นระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามลำดับ

แรก ได้แก่ สถานศึกษาสร้างโปรแกรมในการจัดเก็บข้อมูล ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.62) สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อการจัดเก็บความรู้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.63) และ สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลที่สามารถค้นหาและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ จำแนกตามรายชื่อ

การประมวลและกลั่นกรองความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูลครอบคลุมภารกิจ	4.33	.67	มาก	5
2. สถานศึกษาจัดทำ หรือปรับปรุงความรู้ให้เป็นเนื้อหาในรูปแบบของเอกสารตามหมวดหมู่เกี่ยวกับความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวทั้งระบบ	4.33	0.64	มาก	5
3. สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงเอกสารโดยใช้ภาษาเดียวกันทั่วทั้งระบบเพื่อให้เข้าใจข้อมูลตรงกัน	4.37	0.66	มาก	4
4. บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพในรูปแบบของตนเอง	4.45	0.62	มาก	1
5. สถานศึกษาประมวลความรู้ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ได้สะดวก	4.33	0.64	มาก	5
6. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ก่อนนำไปใช้	4.40	0.60	มาก	3
7. สถานศึกษามีการสร้างโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล	4.40	0.63	มาก	3

ตาราง 6 (ต่อ)

การประมวลและกลั่นกรองความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
8. สถานศึกษามีการสร้างคู่มือการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูลเพื่อการวางแผนสำหรับบุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.27	0.66	มาก	6
9. บุคลากรสามารถป้อนข้อมูล จัดเก็บ ค้นหา และใช้ข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว	4.33	0.66	มาก	5
10. บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล	4.41	0.64	มาก	2
รวม	4.36	0.64	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ ในรูปแบบของตนเอง ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.62$) บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล ($\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.64$) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ก่อนนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.60$) และสถานศึกษามีการสร้างโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล ($\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.63$) ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เข้าถึงความรู้ จำแนกตามรายชื่อ

การเข้าถึงความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาดำเนินการกระจายความรู้ที่เกิดจากการจัดระบบการเข้าถึงความรู้ทั้งความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลและความรู้ทั่วไปอย่างสมดุล	4.35	0.67	มาก	5
2. สถานศึกษาส่งหรือกระจายความรู้ที่เกิดจากการจัดระบบการเข้าถึงความรู้สู่ผู้ใช้โดยป้อนความรู้ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้และให้โอกาสเลือกใช้ความรู้นั้น	4.40	0.65	มาก	2
3. บุคลากรหรือผู้ใช้ข้อมูลสามารถเลือกรับหรือใช้เฉพาะข้อมูลความรู้ที่ต้องการเฉพาะที่ตนต้องการได้	4.37	0.67	มาก	4
4. สถานศึกษาใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเข้าถึงความรู้ได้ง่ายและสะดวก	4.37	0.65	มาก	4
5. สถานศึกษาจัดทำคู่มือการเข้าถึงความรู้ในรูปแบบต่างๆ	4.44	0.64	มาก	1
6. สถานศึกษาจัดทำหนังสือเวียนให้บุคลากรได้รับทราบถึงความรู้	4.34	0.65	มาก	7
7. บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ในระบบมัลติมีเดีย	4.16	0.66	มาก	9
8. บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ทางเว็บไซต์ หรือเว็บบล็อก	4.26	0.69	มาก	8
9. บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้เป็นเอกสาร/แฟ้ม	4.33	0.70	มาก	6

ตาราง 7 (ต่อ)

การเข้าถึงความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
10. บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดแบ่งประเภทของความรู้เป็นหมวดหมู่เป็นระบบ เพื่อความสะดวกต่อการเลือกการค้นหา	4.38	0.63	มาก	3
รวม	4.35	0.67	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 การเข้าถึงความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35, S.D. = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำคู่มือการเข้าถึงความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.64$) สถานศึกษาส่งหรือกระจายความรู้ที่เกิดจากการจัดระบบการเข้าถึงความรู้สู่ผู้ใช้ โดยป้อนความรู้ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้และให้โอกาสเลือกใช้ความรู้ที่ ($\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.65$) และบุคลากรในสถานศึกษามีการจัดแบ่งประเภทของความรู้เป็นหมวดหมู่เป็นระบบ เพื่อความสะดวกต่อการค้นหา ($\bar{X} = 4.38, S.D. = 0.63$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 ด้านการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ จำแนกตามรายข้อ

การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อสื่อสารทำความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.59	มาก	1
2. สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความชำนาญ/เชี่ยวชาญถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อนร่วมงาน	4.29	0.64	มาก	4

ตาราง 8 (ต่อ)

การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
3. สถานศึกษามีอิสระในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเครือข่ายความรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.27	0.62	มาก	5
4. สถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	4.20	0.68	มาก	6
5. บุคลากรเผยแพร่ความรู้หรือเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.29	0.70	มาก	4
6. สถานศึกษามีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น 1) คลังความรู้ 2) กระดานข่าว 3) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) เครือข่ายการเชื่อมโยง 5) การวิจัย 6) การ ใช้ภูมิปัญญา 7) ป้ายประกาศ 8) เครื่องมือ อื่น ๆ	4.18	0.70	มาก	7
7. สถานศึกษาจัดเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อค้นหาประสบการณ์ (Tacit Knowledge) เพื่อสร้างความรู้ที่เด่นชัด(Explicit Knowledge)	4.37	0.58	มาก	2
8. บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ต่อกันก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ขึ้น	4.16	0.66	มาก	8
9. สถานศึกษามีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในรูปแบบของการจัดทำ เอกสาร หรือฐานข้อมูล	4.26	0.69	มาก	5
10. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสอนงานบุคลากร โดยใช้ระบบพี่เลี้ยง	4.33	0.70	มาก	3
รวม	4.28	0.66	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 2 การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.66$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อสื่อสารทำความเข้าใจในการดำเนินงาน
อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.59$) สถานศึกษาจัดเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อค้นหาประสบการณ์ (Tacit
Knowledge) เพื่อสร้างความรู้ที่เด่นชัด (Explicit Knowledge) ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.58$)
และสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสอนงานบุคลากรโดยใช้ระบบพี่เลี้ยง ($\bar{X} = 4.33, S.D. = 0.70$)
ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 การเรียนรู้ จำแนกตามรายข้อ

การเรียนรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษาวางแผนการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และพัฒนาเป็นความรู้ใหม่	4.38	0.63	มาก	4
2. สถานศึกษาจัดกิจกรรมหรือรูปแบบการ เรียนรู้ที่หลากหลายทั้งโดยทางตรงและ โดยทางอ้อม จากประสบการณ์ ตำราการ ถ่ายทอดประสบการณ์	4.37	0.67	มาก	5
3. ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ที่ได้มาใหม่ เพิ่มทักษะและพัฒนาการปฏิบัติงาน การ วางแผน การตัดสินใจได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.37	0.65	มาก	5
4. บุคลากรนำความรู้ใหม่ที่ได้มาไป ประยุกต์ใช้ เพื่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางาน	4.44	0.64	มาก	1

ตาราง 9 (ต่อ)

การเรียนรู้	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
5. บุคลากรนำความรู้ที่มีการพัฒนาแล้วที่มีอยู่หรือที่ได้รับมาพัฒนา เพื่อประยุกต์ใช้ในงานทุก ๆ ด้าน	4.34	0.65	มาก	6
6. บุคลากรสามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและทำให้การดำเนินงานไม่ผิดพลาดหรือซ้ำซ้อน	4.16	0.66	มาก	8
7. บุคลากรสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานศึกษา	4.42	0.65	มาก	2
8. ผู้บริหารสามารถนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อวินิจฉัยสั่งการ หรือมอบหมายงาน	4.42	0.68	มาก	2
9. สถานศึกษานำผลการประเมินความรู้ของบุคลากรไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น	4.41	0.64	มาก	3
10. สถานศึกษาสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.31	0.61	มาก	7
รวม	4.36	0.65	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรนำความรู้ใหม่ที่ได้มาไปประยุกต์ใช้ เพื่อการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.64$) บุคลากรสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.65$) และผู้บริหารสามารถนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อวินิจฉัยสั่งการ หรือมอบหมายงาน ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.68$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 โดยใช้
สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 9

ตาราง 10 ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษายุคโควิด 19	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. คุณภาพของผู้เรียน	4.36	0.38	มาก	1
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.29	0.39	มาก	2
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.23	0.38	มาก	3
รวม	4.31	0.38	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$,
S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหา
น้อย ได้ดังนี้ คุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.38) กระบวนการบริหารและการจัดการ
($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.39) และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.23$,
S.D.= 0.38)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 คุณภาพของผู้เรียน จำแนกตามรายชื่อ

ด้านคุณภาพของผู้เรียน	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	4.38	0.68	มาก	2
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและแก้ปัญหา	4.35	0.65	มาก	4
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	4.36	0.66	มาก	3
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.34	0.66	มาก	5
5. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.40	0.63	มาก	1
6. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	4.38	0.67	มาก	2
7. ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	4.36	0.65	มาก	3
8. ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	4.34	0.65	มาก	5
9. ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	4.34	0.70	มาก	5
10. ผู้เรียนมีสุขภาพะทางร่างกาย และจิตสังคม	4.31	0.69	มาก	6
รวม	4.36	0.66	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านคุณภาพของผู้เรียนโดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.63) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดี ต่องานอาชีพ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.67) และผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านการเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษายุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จำแนกตามรายข้อ

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.31	0.71	มาก	3
2. สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.35	0.70	มาก	1
3. สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.29	0.69	มาก	4
4. สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.34	0.67	มาก	2
5. สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	4.21	0.69	มาก	6
6. สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.26	0.70	มาก	5
รวม	4.29	0.69	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.29, S.D. = .69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35, S.D. = .70$) สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.34, S.D. = .67$) และสถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา กำหนดชัดเจน ($\bar{X} = 4.31, S.D. = .71$) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามรายข้อ

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	n = 291		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	4.18	0.67	มาก	4
2. ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.22	0.68	มาก	3
3. ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน	4.24	0.65	มาก	2
4. ครูตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	4.13	0.66	มาก	5
5. ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.40	0.68	มาก	1
รวม	4.23	0.67	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้านกระบวนการจัดการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.68) ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกและสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.65) และครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.68) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ดังตาราง 13

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X	Y
X ₁	1.000								
X ₂	0.72**	1.000							
X ₃	0.38**	0.51**	1.000						
X ₄	0.93**	0.74**	0.32**	1.000					
X ₅	0.61**	0.92**	0.61**	0.57**	1.000				
X ₆	0.61**	0.72**	0.73**	0.56**	0.74**	1.000			
X ₇	0.67**	0.81**	0.59**	0.63**	0.82**	0.67**	1.000		
X	0.83**	0.92**	0.70**	0.81**	0.90**	0.85**	0.88**	1.000	
Y	0.41**	0.42**	0.38**	0.42**	0.38**	0.36**	0.45**	0.48**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่า การจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 โดยรวม ($r_{xy} = 0.48$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านการเรียนรู้ (X_7) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_7y} = 0.45$)

ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ (X_2) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_2y} = 0.42$)

ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ (X_4) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_4y} = 0.42$)

ด้านการบ่งชี้ความรู้ (X_1) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_1y} = 0.41$)

การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (X_3) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_3y} = 0.38$)

การเข้าถึงความรู้ (X_5) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_5y} = 0.38$)

การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (X_6) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_6y} = 0.36$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา าระของ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา าระของ เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา าระของ เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา าระของ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,147 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระของ เขต 2. 2564 : 35 - 40)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา าระของ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,147 คน โดยการเปิดตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and

Morgan, 1970 : 608 - 609) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างครูของสถานศึกษาแต่ละอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 35) ได้แบบสอบถามการจัดการความรู้ จำนวน 70 ข้อความ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 และแบบสอบถามประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 จำนวน 21 ข้อความ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามการจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของเขต 2 จำนวน 45 ข้อ แบ่งเป็น 7 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 การบ่งชี้ความรู้	จำนวน 10 ข้อ
1.2 การสร้างและแสวงหาความรู้	จำนวน 10 ข้อ
1.3 การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	จำนวน 10 ข้อ
1.4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้	จำนวน 10 ข้อ
1.5 การเข้าถึงความรู้	จำนวน 10 ข้อ
1.6 การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	จำนวน 10 ข้อ
1.7 การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของเขต 2 จำนวน 21 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน	จำนวน 10 ข้อ
2.2 ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	จำนวน 6 ข้อ
2.3 ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 5 ข้อ

นำข้อคำถามที่ได้ มาสร้างเป็นแบบสอบถามการจัดการความรู้และแบบสอบถามประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู

แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการจัดการความรู้ เท่ากับ 0.93 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 เท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์การจัดการความรู้และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะด้านการบ่งชี้ความรู้
2. ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 โดยรวม ($r_{xy} = 0.48$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านการเรียนรู้ (X_7) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_7y} = 0.45$)

ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ (X_2) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_2y} = 0.42$)

ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ (X_4) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_4y} = 0.42$)

ด้านการบ่งชี้ความรู้ (X_1) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_1y} = 0.41$)

การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (X_3) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_3y} = 0.38$)

การเข้าถึงความรู้ (X_5) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_5y} = 0.38$)

การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (X_6) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{x_6y} = 0.36$)

อภิปรายผล

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะด้านการบ่งชี้ความรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างกระบวนการความรู้และปฏิสัมพันธ์ของคนในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ด้วยการแบ่งปันและเรียนรู้จากความรู้และประสบการณ์ความสำเร็จระหว่างกันของบุคลากรของสถานศึกษาและนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : คำนำ) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติ ใช้เป็นกระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคลและองค์กร พร้อมนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม ภายใต้หลักการและแนวทางที่ว่า มุ่งให้เกิดการนำพลังปัญญาขององค์กรมาเพิ่มพลังในการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปัน ประสบการณ์ความสำเร็จ และความรู้อุปนิสัยพร้อมรวบรวมและสร้างความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนางานให้สำเร็จ เพื่อให้คนเข้าถึงความรู้ รู้จักเลือก คัดแปลง ปรับปรุง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม และสร้างความรู้ใหม่ไปใช้ในการทำงาน อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัททญาณี โอรัตนปัญญา (2559 : 94) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร มีระดับการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริพร พันยุโธด (2559 : 90) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงล าดับจากมากไปน้อย ดังนี้การสร้างและการแสวงหาความรู้ การนำไปใช้การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ

2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มองว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเน้นผลให้เกิดแก่ตัวผู้เรียน โดยตรง และเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และการมีกระบวนการบริหารและการจัดการที่ดี จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : คำนำ) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติใช้เป็นกระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคล และองค์กร พร้อมนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม ภายใต้หลักการ และแนวทางที่ว่า มุ่งให้เกิดการนำพลังปัญญาขององค์กรมาเพิ่มพลังในการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ความสำเร็จ และความรู้ปฏิบัติพร้อมรวบรวมและสร้างความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนางานให้สำเร็จ เพื่อให้คนเข้าถึงความรู้ รู้จักเลือก ดัดแปลง ปรับปรุง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม และสร้างความรู้ใหม่ไปใช้ในการทำงานอันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริรัตน์ โนจิตร (2560 : 195 - 196) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการศึกษา ด้านมาตรการส่งเสริม และด้านคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ เพ็ชรสิงห์ (2557 : 105) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาจำแนก

เป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. การจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 โดยรวม ($r_{xy} = 0.48$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อการจัดการความรู้มีค่าเพิ่มขึ้น คุณภาพประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 ก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 เกิดจากการจัดการความรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ และการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2549 : 67 - 69) ได้กล่าวว่า การจัดการความรู้สามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 4 ประการ ได้แก่ การบรรลุเป้าหมายของงาน การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กร ไปเป็นองค์การเรียนรู้และการบรรลุการเป็นชุมชนเป็นหมู่คณะ ความเอื้ออาทรระหว่างกันในที่ทำงาน สอดคล้องกับผลวิจัยของประเสริฐ เพ็ชรสิงห์ (2557 : 105) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีมีระดับความสัมพันธ์สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ด้านการบ่งชี้ความรู้มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้ของครูบ้าง ในรูปแบบใด อยู่ที่ใคร และความรู้อะไรบ้างที่จำเป็นต้องทำให้ทราบว่าขาดความรู้อะไรบ้าง เพื่อหาว่าความรู้ใดที่มีความสำคัญ จัดลำดับความสำคัญของความรู้เหล่านั้น เพื่อให้สามารถวางแผนขอบเขตของการจัดการความรู้ และสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะให้ผู้บริหารเร่งรัดพัฒนา ตลอดจนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไปนี้

1. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553 ก). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2553 ข). **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2553 ค). **การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2554). **การประกันคุณภาพของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- “กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561,” (23 กุมภาพันธ์ 2561).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 135 ตอนที่ 11 ก.
- กิตตินันท์ ชูมวัน. (2557). **แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ขจรศักดิ์ โสมราช. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 13 (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยชน คำมะวงษ์ (2556). **ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาชั้นสูงภาคเอกชนของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ณชล ลิ่มภักดี. (2559). **ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนกร อัมจักร. (2557). **ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ**. การศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

- ธีรังกูร วรบำรุงกุล. (2556). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ของกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์
จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาพัฒนศึกษา) มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยา
ระบบการพิมพ์.
- นวัตกร หอมสิน. (2556). รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน
มัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นาดยา ปิณฑานนท์. (2542). การศึกษาตามมาตรฐานแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- ปิยภัทร ทองพรม. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้การบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญดี บุญญากิจ และคณะ. (2547). การจัดการความรู้ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จิรวัดน์
เอ็กเพรส.
- ประเสริฐ เพ็ชรสิงห์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล.
- ประเวศ วะสี. (2548). การจัดการความรู้: กระบวนการปลดปล่อยมนุษย์สู่ศักยภาพเสรีภาพ
และความสุข. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- พัทธ์ธีญา ไพรมุ้ย. (2556). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามหลักทฤษฎีบท
4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ พช.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราช
วิทยาลัย.

- นิจ นันทเวช. (2561). **สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. ปรินูญานิพนธ์ ค.ม.
 (การบริหารการศึกษา). สกจนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,” (19 สิงหาคม 2542). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่มที่ 116
 ตอนที่ 74 ก.
- ภัททญาณี โอรัตนปัญญา. (2559). **การจัดการเรียนรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนัก**
ยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ พธ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์).
 พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภาณพ แจ่มพลอย. (2556). **การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาจันทบุรี. ปรินูญานิพนธ์ ค.ม.
 (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รัชนก เลียงบุญ (2564). **การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา). มหาสารคาม :
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542.** กรุงเทพฯ :
 นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์จำกัด.
- ลัดดา ท่าพริก. (2556). **การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับโรงเรียนในศูนย์เครือข่าย**
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
 (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2543). **แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร :
 ไทยวัฒนาพานิช.
- วิจารณ์ พานิช. (2547). **การจัดการความรู้ เพื่อคุณภาพที่สมดุล.** สถาบันพัฒนาและรับรอง
 คุณภาพ โรงพยาบาล. หน้า 16 – 37.
- _____. (2549). **การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- _____. (2549). **KM วันละคำ.** กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- _____. (2551). **การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- วิบูลย์ คำทอง. (2557). **สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ**
การศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสถานศึกษา ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ.
 ศษ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : หจก. ทิพย์วิสุทธิ์.
- ศิริรัตน์ โนจิตร. (2560). ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2551). การจัดการความรู้ในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
- สมดี ศรีแก้ว. (2557). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโดยใช้การจัดการความรู้และการประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมศักดิ์ จีเพ็ชร. (2559). รูปแบบการจัดการความรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุพัตรา ทรัพย์เสถียร. (2546). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริพร พันยุโคด. (2559). คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุวรรณ เจริญเสาวภาคย์ และคณะ. (2548). Knowledge management การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ก.พลพิมพ์ (1996).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปี 2564. ระยอง : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2551). โครงการวางระบบมาตรฐานดำเนินการพัฒนาข้าราชการก่อนปฏิบัติราชการ:รายงานฉบับสมบูรณ์ เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548).

คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). แนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. (2546). เท้าทันคุณภาพ / สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรินทวามกราฟฟิค จำกัด.

_____. (2563). รายงาน เรียนออนไลน์ยุคโควิด-19 : วิฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ.

_____. (2556). รายงานประจำปี 2556. กรุงเทพฯ.

_____. (2558). รายงานประจำปี 2558. กรุงเทพฯ.

_____. (2564). แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 การศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

_____. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

- _____. (2563 ก). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนเทรคดิ่ง.
- _____. (2563 ข). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัด เอ็น.เอ.รัตนเทรคดิ่ง.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2529). การบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน. กรุงเทพฯ :
อักษรบัณฑิต.
- อดุลย์ สุชีรัมย์ย์. (2555). การพัฒนาโมเดลประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- Abdallah and Refa. (2016). **Quality Assurance in Palestine's Teacher Education
Programs: Lessons for Faculty and Program Leadership.** American Journal
of Educational Research, 4(2A). 30 - 36
- Atria, J. P. (2000). **The effect of the illinois quality assurance and improvement planning
process on chicago public school teacher attitudes toward school improvement.**
UMI ProQuest Digital Dissertation Full Citation & Abstract DAI-A 60(12), 4254.
- Awad, E. M. and Ghazari, Hassan M. (2004). **Knowledge Management.** N J, USA: Pearson
Education.
- Coleman, L. A. (2008). **The role of shool administrator as knowledge manager: A process
for school improvement.** New Jersey: Princeton University Press.
- Coukos, S. and Eleni, D. (2002). **Knowledge Management : Porgress and Surategies used
in United States Research Universities.** Dissertation Abstracts Interational, 63(02)
: p.516-A; August, 2002.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychological testing (5th ed.).** New York : Harper
Collins Publishers.
- Fonseca, A., F. (2003). **The effect of an integrated knowledge management architecture
of organizational performance and impact. The case of the World Bank.**
Thesis Ph.D. The University of Maryland, College Park.
- Gulick, L. & Urwick, L. (editors). (1937). **Paper on the Science of Administration.** New
York: Institute of Public Administration.

- Halawi, Jay E.; Aronson, Richard; & McCarthy, V. (2005). **Resource-Based View of Knowledge Management for Competitive Advantage**. *Electronic Journal of Knowledge Management*. 3(2) : 75 - 86.
- Henrie and Hedgepeth. (2003). Size Is Important In Knowledge Management. **Journal of Knowledge Management Practice**.
- Kendall, J; & Marzano, R. (1997). *Content Knowledge: A Compendium of Standards and Benchmarks for K-12 Education*. 2nd ed. Aurora, CO: Mid-continent Regional Educational Laboratory.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970 a). **“Determining Sample Size for Research Activi - ties” Educational and Psychological Mea- surement**. 30, 607 – 610.
- _____. (1970 b). **Educational and Psychological Measurement**. New York : Minnisota University.
- Keyser, R., L. (2004). **Assessing the Relationship between Knowledge Management and Plant Performance at the Tennessee Valley Authority**. *Dissertation Abstracts International*.
- Kucza, T. (2001). *Knowledge Management Process Model*. 2001. . (Online). Available : <http://www.Inf.vtt.f/pdf/publication/2001/p.455.pdf>.
- Likert, Rensis. (1967). **“The Method of Constructing and Attitude Scale”**. In *Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York : Wiley and Son.
- Muhammand Azeem. (2012). **Deerminants of School Effectiveness: A study at Punjab Level**. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(4), 242.
- Marquardt, M. and Reynolds, A. (1994). **The Global Learning Organization**. Burr Ridge, IL: Irwin Professional.
- Marquardt, M. J. (1996). **Building the Learning Organization: A Systems Approach to Quantum Improvement and Global Success**. New York: McGraw-Hill.
- _____. (2002). **Building the Learning Organization: Mastering the 5 Elements for Corporate Learning**. Palo Alto, CA: Davies-Black Publishing.

- Nonaka, I. and Konno, N. (2005). **The Concept of “BA” Building a Foundation for Knowledge Creation. in Knowledge Management Critical Perspectives on Business and Management (Volume II)**. New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Nonaka and Takeuchi, H. (2004). **Hitotsubashi on knowledgemanagement**. Singapore: JohnWiley& Sons (Asia).
- Nonaka, I. (2005a). **Knowledge Management Critical Perspectives on Business and Management (Volume III)**. New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- _____. (2005b). **A Dynamic Theory of Organizational Knowledge Creation in Knowledge Management Critical Perspectives on Business and Management (Volume II)**. New York : Routledge Taylor & Francis Group.
- Odden, H. and W.Ciune. (2005). **Improving Education Productivity and School Finance**. Educational Researcher.
- Schermerhorn, J. R. (2002). **Management. 7th ed.**, New York: Wiley.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร อาจารย์ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี
2. อาจารย์ ดร.วิวุฒิ บุญลอย อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
3. อาจารย์ธฤชวรรณ บัวศรีคำ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
4. นายสังคมจินตนาสาร ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลตราด
5. นางมาลินจินตนาสารศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๑๑๒๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดีชัย ศรีพนมธนากร

ด้วย นายคุณากร รื่นรมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค (Covid - ๑๙) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต ๒” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๑๖๕๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ด้วย นายคุณากร รินรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค (Covid - ๑๙) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านได้แก่ อาจารย์ ดร.วัยวุฒิ บุญลอย เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๑๑๕๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ธฤชวรรณ บัวศรีคำ

ด้วย นายคุณากร รื่นรมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค (Covid - ๑๙) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต ๒” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๑๑๒๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลตราด

ด้วย นายคุณากร รื่นรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค (Covid - ๑๙) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต ๒” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เริงวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านได้แก่นายสังคม จิตนาวสาร เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๑๑๒๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ด้วย นายคุณากร รื่นรมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค (Covid - ๑๙) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต ๒” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เริงวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านได้แก่นางมาลิน จิตนาวสาร เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรตรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAI BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๒๐๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วย นายคุณากร รื่นรมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค (Covid - ๑๙) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.เรงวิชญ์ นิลโคตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายคุณากร รื่นรมย์ เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

คำชี้แจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบวัดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 70 ข้อความ แบ่งเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. การบ่งชี้ความรู้	จำนวน 10 ข้อ
2. การสร้างและแสวงหาความรู้	จำนวน 10 ข้อ
3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	จำนวน 10 ข้อ
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้	จำนวน 10 ข้อ
5. การเข้าถึงความรู้	จำนวน 10 ข้อ
6. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	จำนวน 10 ข้อ
7. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ยุคโควิด 19 ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2
มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 21 ข้อความ
แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 5 ข้อ

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบวัดทั้ง 2 ตอน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องตามระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 ตามระดับการปฏิบัติงานของท่าน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นายคุณากร รื่นรมย์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 70 ข้อความ แบ่งเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านการบ่งชี้ความรู้	จำนวน 10 ข้อ
2. การสร้างและแสวงหาความรู้	จำนวน 10 ข้อ
3. การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ	จำนวน 10 ข้อ
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้	จำนวน 10 ข้อ
5. การเข้าถึงความรู้	จำนวน 10 ข้อ
6. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	จำนวน 10 ข้อ
7. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าการจัดการความรู้ อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการจัดการความรู้ ตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการจัดการความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการจัดการความรู้ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการจัดการความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการจัดการความรู้ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการจัดการความรู้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบวัดเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 21 ข้อความ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 ให้ตรงกับระดับการปฏิบัติงานของท่านซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 แบบวัดการจัดการความรู้

ข้อ	ข้อความหรือข้อความ	ระดับการจัดการความรู้				
		5	4	3	2	1
ด้านทักษะด้านการบ่งชี้ความรู้						
1	สถานศึกษามีการจัดทำแผนที่ความรู้เพื่อหาว่าความรู้ใดที่มีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา					
2	สถานศึกษาร่วมกันค้นหาว่า ความรู้ หลักการใดบ้างมีความสำคัญในการนำมาใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบท					
3	สถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร					
4	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคเพื่อกำหนดความรู้ที่จำเป็นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา					
5	สถานศึกษามีการวิเคราะห์จุดเด่นในการพัฒนาเพื่อกำหนดความรู้ที่จำเป็นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา					
6	สถานศึกษามีการร่วมกันวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อยเพื่อใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษา					
7	สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา					

ข้อ	ข้อความหรือข้อความ	ระดับการจัดการความรู้				
		5	4	3	2	1
8	สถานศึกษากำหนดความรู้ที่จำเป็นต่องานที่ปฏิบัติและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
9	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำแผนที่ความรู้เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความรู้เหล่านั้น					
10	สถานศึกษาการวางระบบวิธีการค้นหาความรู้โดยการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ					
ข้อความที่ใช้วัดการสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition)						
1	บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการสร้างความรู้ภายในมาพัฒนางานอย่างเป็นระบบ					
2	บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการสร้างความรู้ภายนอกมาพัฒนางานอย่างเป็นระบบ					
3	บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จากภายในพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ					
4	บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จากภายนอกมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ					
5	สถานศึกษาดึงความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่อาจกระจายกระจายมารวมไว้เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ					
6	สถานศึกษาการจัดการหา เอกสาร/แหล่งความรู้ ครอบคลุมและเพียงพอต่อการแสวงหาความรู้					
7	สถานศึกษาเลือกข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำมาสร้างความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมใหม่เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา					
8	สถานศึกษามีความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ และผู้เชี่ยวชาญจากภายในและภายนอกมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ					
9	บรรณารักษ์ในสถานศึกษาเอื้อต่อการสร้างและเสาะแสวงหาความรู้					
10	วัฒนธรรมขององค์กรในสถานศึกษาเอื้อต่อการสร้างและแสวงหาความรู้					

ข้อ	ข้อความหรือข้อความ	ระดับการจัดการความรู้				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ						
1	สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพต่อการจัดเก็บความรู้					
2	สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อการจัดเก็บความรู้					
3	สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการจัดเก็บความรู้					
4	สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลที่สามารถค้นหาและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว					
5	สถานศึกษาสร้างรูปแบบในการจัดเก็บความรู้ไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งระบบ					
6	สถานศึกษาจัดทำคู่มือและแบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลสำหรับบุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเป็นแนวทางในการหาข้อมูล					
7	สถานศึกษาจัดสร้างมุมมองความรู้ มุม KM ที่เกิดจากการจัดการความรู้ และรวบรวมวิธีการปฏิบัติที่ดี					
8	บุคลากรจัดเก็บข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รูปแบบข้อมูลออนไลน์					
9	บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าสู่ระบบการจัดเก็บความรู้ได้ตามต้องการและทันเวลา					
10	สถานศึกษาสร้างโปรแกรมในการจัดเก็บข้อมูล					
ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้						
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการวิเคราะห์ข้อมูล และจัดแหล่งข้อมูลครอบคลุมภารกิจ					
2	สถานศึกษาจัดทำ หรือปรับปรุงความรู้ให้เป็นเนื้อหาในรูปแบบของเอกสารตามหมวดหมู่เกี่ยวกับความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวทั้งระบบ					
3	สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงเอกสาร โดยใช้ภาษาเดียวกันทั่วทั้งระบบเพื่อให้เข้าใจข้อมูลตรงกัน					

ข้อ	ข้อความหรือข้อความ	ระดับการจัดการ ความรู้				
		5	4	3	2	1
4	บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพในรูปแบบของตนเอง					
5	สถานศึกษาประมวลความรู้ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ได้สะดวก					
6	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ก่อนนำไปใช้					
7	สถานศึกษามีการสร้างโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล					
8	สถานศึกษามีการสร้างคู่มือการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูลเพื่อการวางแผนสำหรับบุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
9	บุคลากรสามารถป้อนข้อมูล จัดเก็บ ค้นหา และใช้ข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว					
10	บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล					
ด้านการเข้าถึงความรู้						
1	สถานศึกษาดำเนินการกระจายความรู้ที่เกิดจากการจัดระบบการเข้าถึงความรู้ทั้งความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลและความรู้ทั่วไปอย่างสมดุล					
2	สถานศึกษาส่งหรือกระจายความรู้ที่เกิดจากการจัดระบบการเข้าถึงความรู้สู่ผู้ใช้ โดยป้อนความรู้ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้และให้โอกาสเลือกใช้ความรู้					
3	บุคลากรหรือผู้ใช้ข้อมูลสามารถเลือกรับหรือใช้เฉพาะข้อมูลความรู้ที่ต้องการเฉพาะที่ตนต้องการได้					
4	สถานศึกษาใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเข้าถึงความรู้ได้ง่ายและสะดวก					
5	สถานศึกษาจัดทำคู่มือการเข้าถึงความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ					
6	สถานศึกษาจัดทำหนังสือเวียนให้บุคลากรได้รับทราบถึงความรู้					

ข้อ	ข้อความหรือข้อความ	ระดับการจัดการความรู้				
		5	4	3	2	1
7	บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ในระบบมัลติมีเดีย					
8	บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ทางเว็บไซต์ หรือเว็บบล็อก					
9	บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้เป็นเอกสาร/เพิ่ม					
10	บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดแบ่งประเภทของความรู้เป็นหมวดหมู่เป็นระบบ เพื่อความสะดวกต่อการเลือกการค้นหา					
ด้านการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้						
1	สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อสื่อสาร ทำความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ					
2	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความชำนาญ/ เชี่ยวชาญ ถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อนร่วมงาน					
3	สถานศึกษามีอิสระในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเครือข่ายความรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
4	สถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้					
5	บุคลากรเผยแพร่นวัตกรรมหรือเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
6	สถานศึกษามีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น 1) คลังความรู้ 2) กระดานข่าว 3) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) เครือข่ายการเชื่อมโยง 5) การวิจัย 6) การ ใช้ภูมิปัญญา 7) ป้ายประกาศ 8) เครื่องมือ อื่น ๆ					
7	สถานศึกษาจัดเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อค้นหาประสบการณ์ (Tacit Knowledge) เพื่อสร้างความรู้ที่เด่นชัด (Explicit Knowledge)					
8	บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ต่อกันก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ขึ้น					
9	สถานศึกษามีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในรูปแบบของการจัดทำ เอกสารหรือฐานข้อมูล					

ข้อ	ข้อความหรือข้อความ	ระดับการจัดการความรู้				
		5	4	3	2	1
10	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสอนงานบุคลากร โดยใช้ระบบพี่เลี้ยง					
ด้านการเรียนรู้						
1	สถานศึกษาวางแผนการพัฒนาวิธีเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและพัฒนาเป็นความรู้ใหม่					
2	สถานศึกษาจัดกิจกรรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม จากประสบการณ์ ตำราการถ่ายทอดประสบการณ์					
3	ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ที่ได้มาใหม่เพิ่มทักษะและพัฒนาการปฏิบัติงาน การวางแผน การตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4	บุคลากรนำความรู้ใหม่ที่ได้มาไปประยุกต์ใช้ เพื่อการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางาน					
5	บุคลากรนำความรู้ที่มีการพัฒนาแล้วที่มีอยู่หรือที่ได้รับมาพัฒนาเพื่อประยุกต์ใช้ในงานทุก ๆ ด้าน					
6	บุคลากรสามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและทำให้การดำเนินงานไม่ผิดพลาดหรือซ้ำซ้อน					
7	บุคลากรสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานศึกษา					
8	ผู้บริหารสามารถนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อวินิจัยสั่งการ หรือมอบหมายงาน					
9	สถานศึกษานำผลการประเมินความรู้ของบุคลากรไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น					
10	สถานศึกษาสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 2 แบบวัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19

ข้อ	ข้อความหรือข้อความ	ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน						
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ					
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา					
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม					
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
5	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา					
6	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ					
7	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด					
8	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย					
9	ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย					
10	ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม					
ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ						
1	สถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน					
2	สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา					
3	สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย					
4	สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ					
5	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ					

ข้อ	ข้อความหรือข้อความ	ระดับการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษายุคโควิด 19				
		5	4	3	2	1
6	สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้					
ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
1	ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้					
2	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
3	ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกและสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน					
4	ครูตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน					
5	ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 15 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการจัดการความรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
การบ่งชี้ความรู้									
1.	สถานศึกษามีการจัดทำแผนที่ ความรู้เพื่อหาว่าความรู้ใดที่มี ความสำคัญในการพัฒนา สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.	สถานศึกษาร่วมกันค้นหาว่า ความรู้ หลักการใดบ้างมีความสำคัญในการ นำมาใช้เป็นหลักในการบริหาร จัดการที่สอดคล้องกับบริบท	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.	สถานศึกษามีการมอบหมายหน้าที่ ให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ของบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคเพื่อกำหนดความรู้ที่ จำเป็นในการกำหนดคสัยทัศน์ พันธ กิจและเป้าหมายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.	สถานศึกษามีการวิเคราะห์จุดเด่น ในการพัฒนาเพื่อกำหนดความรู้ที่ จำเป็นในการกำหนดคสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
6.	สถานศึกษามีการร่วมกันวิเคราะห์ โอกาส อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย เพื่อใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การ พัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.	สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของ สถานศึกษาที่สอดคล้องกับความ ต้องการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8.	สถานศึกษากำหนดความรู้ที่จำเป็น ต่องานที่ปฏิบัติและสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9.	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร จัดทำแผนที่ความรู้เพื่อจัดลำดับ ความสำคัญของความรู้เหล่านั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10.	สถานศึกษาการวางระบบวิธีการ ค้นหาความรู้โดยการปฏิบัติอย่าง เป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การสร้างและแสวงหาความรู้									
11.	บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการสร้าง ความรู้ภายในมาพัฒนางานอย่างเป็น ระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12.	บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการสร้าง ความรู้ภายนอกมาพัฒนางานอย่าง เป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
13.	บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการเสาะ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ จากภายใน พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14.	บุคลากรในสถานศึกษามีวิธีการเสาะ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ จากภายนอก มาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15.	สถานศึกษารวบรวมความรู้จากแหล่ง ต่าง ๆ ที่อาจกระจาย มารวมไว้เพื่อพัฒนางานให้มี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16.	สถานศึกษาการจัดการเอกสารแหล่ง ความรู้ ครอบคลุมและเพียงพอต่อการ แสวงหาความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17.	สถานเลือกข้อมูลและสารสนเทศเพื่อ นำมาสร้างความรู้ใหม่ หรือนวัตกรรมใหม่เพื่อการพัฒนา สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18.	สถานศึกษามีความร่วมมือกับองค์กร อื่น ๆ และผู้เชี่ยวชาญจากภายในและ ภายนอกมาพัฒนางานให้มี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19.	บรรยากาศในสถานศึกษาเอื้อต่อการ สร้างและเสาะแสวงหาความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20.	วัฒนธรรมขององค์กรในสถานศึกษา เอื้อต่อการสร้างและแสวงหาความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
การจัดความรู้ให้เป็นระบบ									
21.	สถานศึกษามีระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22.	สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่ เพียงพอต่อการจัดเก็บความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23.	สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่ เหมาะสมต่อการจัดเก็บความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24.	สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลที่ สามารถค้นหาและนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25.	สถานศึกษาสร้างรูปแบบในการ จัดเก็บความรู้ไว้ในระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26.	สถานศึกษาจัดทำคู่มือและ แบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลสำหรับ บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นแนวทางในการหาข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27.	สถานศึกษาจัดสร้างมุมมองความรู้ มุม KM ที่เกิดจากการจัดการความรู้และ รวบรวมวิธีการปฏิบัติที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28.	บุคลากรจัดเก็บข้อมูลในระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ รูปแบบ ข้อมูลออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
29.	บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถ เข้าสู่ระบบการจัดเก็บความรู้ได้ ตามต้องการและทันเวลา								
30.	สถานศึกษาสร้างโปรแกรมในการ จัดเก็บข้อมูล								
การประมวลและกลั่นกรองความรู้									
31.	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานการวิเคราะห์ข้อมูลและ จัดแหล่งข้อมูลครอบคลุมภารกิจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32.	สถานศึกษาจัดทำ หรือปรับปรุง ความรู้ให้เป็นเนื้อหาในรูปแบบของ เอกสารตามหมวดหมู่เกี่ยวกับความรู้ ให้เป็นมาตรฐานเดียวทั้งระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33.	สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุง เอกสารโดยใช้ภาษาเดียวกันทั่วทั้ง ระบบเพื่อให้เข้าใจข้อมูลตรงกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34.	บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้มา ใช้ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ อย่างเต็มศักยภาพในรูปแบบของ ตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35.	สถานศึกษาประมวลความรู้ที่อยู่ใน รูปแบบที่เข้าใจง่ายและสามารถ นำไปใช้ได้อย่างสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
36.	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ กลั่นกรองความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ ก่อนนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37.	สถานศึกษามีการสร้างโปรแกรม การวิเคราะห์ข้อมูลและจัด แหล่งข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38.	สถานศึกษามีการสร้างคู่มือการ วิเคราะห์ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล เพื่อการวางแผนสำหรับบุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39.	บุคลากรสามารถป้อนข้อมูล จัดเก็บ ค้นหา และใช้ข้อมูลได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40.	บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานตาม แผนการดำเนินงานการวิเคราะห์ ข้อมูลและจัดแหล่งข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การเข้าถึงความรู้									
41.	สถานศึกษาดำเนินการกระจาย ความรู้ที่เกิดจากการจัดระบบ การเข้าถึงความรู้ทั้งความรู้ที่อยู่ใน ตัวบุคคลและความรู้ทั่วไป อย่างสมดุล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
42.	สถานศึกษาส่งหรือกระจายความรู้ที่เกิดจากการกระจัดระบบการเข้าถึงความรู้สู่ผู้ใช้ โดยป้อนความรู้ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้และให้โอกาสเลือกใช้ความรู้นั้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43.	บุคลากรหรือผู้ใช้ข้อมูลสามารถเลือกรับหรือใช้เฉพาะข้อมูลความรู้ที่ต้องการเฉพาะที่ตนต้องการได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
44.	สถานศึกษาใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเข้าถึงความรู้ได้ง่ายและสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
45.	สถานศึกษาจัดทำคู่มือการเข้าถึงความรู้ในรูปแบบต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
46.	สถานศึกษาจัดทำหนังสือเวียนให้บุคลากรได้รับทราบถึงความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
47.	บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ในระบบมัลติมีเดีย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
48.	บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้ทางเว็บไซต์ หรือเว็บบล็อก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
49.	บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้เป็นเอกสาร/แฟ้ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
50.	บุคลากรในสถานศึกษามีการจัดแบ่งประเภทของความรู้เป็นหมวดหมู่เป็นระบบ เพื่อความสะดวกต่อการเลือกการค้นหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
การแข่งป็นและแลกเปลี่ยนความรู้									
51.	สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อสื่อสาร ทำความเข้าใจใน การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
52.	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรที่มี ความชำนาญ/ เชี่ยวชาญถ่ายทอด ความรู้ให้เพื่อนร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
53.	สถานศึกษามีอิสระในการ แลกเปลี่ยนความรู้กับเครือข่าย ความรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
54.	สถานศึกษานำเทคโนโลยี สารสนเทศเข้ามาใช้ในการแข่งป็น แลกเปลี่ยนความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
55.	บุคลากรเผยแพร่นวัตกรรมหรือ เทคนิควิธีการจัดกิจกรรม ที่ประสบความสำเร็จด้วยวิธีการที่ หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
56.	สถานศึกษามีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น 1) คลังความรู้ 2) กระดานข่าว 3) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) เครือข่ายการเชื่อมโยง 5) การวิจัย 6) การใช้ภูมิปัญญา 7) ป้ายประกาศ 8) เครื่องมือ อื่น ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
57.	สถานศึกษาจัดเวทีแลกเปลี่ยนเพื่อ ค้นหาประสบการณ์ (Tacit Knowledge) เพื่อสร้างความรู้ที่ เด่นชัด (Explicit Knowledge)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
58.	บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนและ แบ่งปันความรู้ต่อกันก่อให้เกิด ความรู้ใหม่ๆ ขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
59.	สถานศึกษามีการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในรูปแบบของ การจัดทำเอกสารหรือฐานข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
60.	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสอน งานบุคลากร โดยใช้ระบบที่เลี้ยง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การเรียนรู้									
61.	สถานศึกษาวางแผนการพัฒนาวีธี เรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่มีอยู่ ให้เข้มแข็งและพัฒนาเป็นความรู้ ใหม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
62.	สถานศึกษาจัดกิจกรรมหรือรูปแบบ การเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งโดย ทางตรงและโดยทางอ้อม จาก ประสบการณ์ ตำราการถ่ายทอด ประสบการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
63.	ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ที่ ได้มาใหม่เพิ่มทักษะและพัฒนา การปฏิบัติงาน การวางแผน การ ตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
64.	บุคลากรนำความรู้ใหม่ที่ได้มาไป ประยุกต์ใช้ เพื่อการจัดการเรียนการ สอนและพัฒนางาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
65.	บุคลากรนำความรู้ที่มีการพัฒนา แล้วที่มีอยู่หรือที่ได้รับมาพัฒนา เพื่อประยุกต์ใช้ในงานทุก ๆ ด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
66.	บุคลากรสามารถนำความรู้มาใช้ ประโยชน์ในการตัดสินใจและทำให้ การดำเนินงานไม่ผิดพลาดหรือ ซ้ำซ้อน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
67.	บุคลากรสามารถนำความรู้ไปใช้ แก้ปัญหาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
68.	ผู้บริหารสามารถนำความรู้ไปใช้ใน การตัดสินใจเพื่อวินิจฉัย สั่งการ หรือมอบหมายงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
69.	สถานศึกษานำผลการประเมิน ความรู้ของบุคลากรไปใช้ใน การปรับปรุงพัฒนางานให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
70.	สถานศึกษาสามารถใช้ความรู้ สร้างสรรค์ในการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 16 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 2

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน									
1.	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด คำนวณ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้าง นวัตกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม หลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
6.	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และ เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8.	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและ ความเป็นไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9.	ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบน ความแตกต่างและหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10.	ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิต สังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ									
11.	สถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และ พันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12.	สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการ คุณภาพของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13.	สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนา วิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบ ด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14.	สถานศึกษาพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15.	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทาง กายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
16.	สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ									
17.	ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18.	ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19.	ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกและสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20.	ครูตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21.	ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ
คำอธิบายจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการจัดการความรู้
ของสถานศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านการบ่งชี้ความรู้	
1	0.30
2	0.57
3	0.30
4	0.59
5	0.23
6	0.46
7	0.43
8	0.70
9	0.46
10	0.21
ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	
11	0.32
12	0.56
13	0.57
14	0.38
15	0.32
16	0.37
17	0.66
18	0.45
19	0.37
20	0.21
ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ	
21	0.65
22	0.53
23	0.40

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
24	0.24
25	0.29
26	0.26
27	0.23
28	0.28
29	0.26
30	0.30
ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้	
31	0.57
32	0.59
33	0.23
34	0.46
35	0.43
36	0.70
37	0.46
38	0.21
39	0.32
40	0.56
ด้านการเข้าถึงความรู้	
41	0.57
42	0.27
43	0.32
44	0.37
45	0.66
46	0.45
47	0.37
48	0.29

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
49	0.65
50	0.53
ด้านการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	0.299
51	0.57
52	0.59
53	0.26
54	0.23
55	0.28
56	0.24
57	0.37
58	0.23
59	0.65
60	0.30
ด้านการเรียนรู้	
61	0.53
62	0.32
63	0.37
64	0.66
65	0.45
66	0.37
67	0.64
68	0.64
69	0.42
70	0.21

จากตาราง 17 แสดงว่า แบบสอบถามค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการจัดการความรู้ของสถานศึกษา จำนวน 70 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง .21 ถึง .70 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุค โควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระของ เขต 2

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน	
1	0.28
2	0.36
3	0.21
4	0.38
5	0.24
6	0.41
7	0.25
8	0.28
9	0.25
10	0.29
ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	
11	0.27
12	0.23
13	0.34
14	0.37
15	0.30
16	0.25
ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
17	0.26
18	0.32
19	0.27

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
20	0.30
21	0.31

จากตาราง 18 แสดงว่า แบบสอบถามค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระของ เขต 2 จำนวน 21 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง .21 ถึง .41 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .73

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายคุณากร รื่นรมย์
วัน เดือน ปีเกิด	9 มีนาคม 2535
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	63/1 หมู่ที่ 14 ตำบลวังหว่า อำเภอแกลง จังหวัดระยอง 21110
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านสามแยกน้ำเป็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแก่ง“วิทยสถาวร” จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2553	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแก่ง“วิทยสถาวร” จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2558	ศึกษาศาสตร์ (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2566	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี